

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal
Sulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egyes évre 600 Lei
Fél évre 300 Lei
Negyed évre 150 Lei
Havonta 50 Lei

Művelődési díjazás szerint
Megjelenik naponta reggel

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 ej. Suoregítiben 50 baniva
több.

Házbérek Németországban.

A német birodalmi kormány a múlt év végén oly törvényjavaslatot terjesztett a törvényhozás elé, amely szerint a lakbérek 1924. február hó 1-től kezdve fokozatosan haladnak a békeparitás felé és még ugyanezen év október hó 1-ig eléri a teljes békeparitást. A törvényjavaslatot még eddig nem tárgyalták.

A német szövetséges államok kormányai azonban most február 1. előtt, saját hatáskörükben rendelkezéseket bocsátottak ki, amelyekben a birodalmi kormány törvényjavaslatának alapvető magukévá teszik és már február 1-től kezdődőleg életbe léptetik az aranyparitási lakbérének körülbelül egyharmad részét. Ez az esemény annál érdekesebb, mert Németországban szociálista rezsim van, amely eddig elveinek megfelelőleg nem engedélyezett lakbéremelést. E mellett a házak összes üzemi- és karbantartási költségeit megtérítette a lakók által és a lakók utján gondoskodott a házak fenntartásáról, úgy hogy Németországban a házak ennek következtében nem romlottak le. A szövetséges államok kormányai által most kibocsátott rendeletek is erősen magukon hordják még a magántulajdonba való szocialista beavatkozás bélyegét.

Poroszországban bér fejében az aranyparitási lakbér 30 százaléka kell fizetni. Ez a következőképpen oszlik meg: az aranyparitási lakbér 5 százaléka esik a háztulajdonos kezelési költségeire, 10 százalékot tesznek ki a folyó karbantartási költségek, beleértve az u. n. szépészeti javításokat is és végül 15 százalékot tesznek ki az üzemi költségek. Berlinben a szépészeti javításokat a lakóknak kell eszközölniök és ezért javítások fejében csak 6 %-ot kell megteríteniök, összesen tehát 26 százalékot kell fizetniök. Nagyobb javítások eszközöltesése fejében kívánhatja a háztulajdonos, hogy a 10 százalékos javítási költségen felül a lakók még évi 3 százalékot fizeszenek.

Münchenben az aranyparitási lakbérek 36 százaléka kell fizetni. Ebből 7 százaléka esik a karban-

tartási költségekre, a háztulajdonos azonban kívánhatja, hogy a karbantartásnak többletköltségét a lakók külön megtérítsék. Azok az ipari helyiségek, amelyeknek békebeli lakbéré több volt 600 márkánál, a fenti bér 10 százalékkal, azon helyiségeknek pedig, amelyeknek több volt 1800 márkánál, a fenti bér 25 százalékkal növekedik. Münchenben újlag szabályozták az albérelti szobák lakbérét is. Ezek szintén a békebeli lakbér 36

százalékát fizetik. Irányárként megszabták, hogy kevésbé értékes hálószobáért 7.90—10 arany márkát, egyszerű hálószobáért 10—14.70, jó polgári hálószobáért 14.60—20.10, urasági ágyas lakószobáért 18—24.80 és uriszobáért 17—24 arany márkát kell fizetni világiítás nélkül.

Most, mikor Romániában parlament tárgyalás előtt áll a lakbértörvény, aktuálisnak tartottuk a fenti adatok közlését.

Csehszlovákia is elismeri a szovjetet.

Macdonald nem viselhet két miniszteri tárcát. — Megváltozik a magyar jóváétele. — Újabb szeparatista zavargások.)

Rómából táviratozzák: A Tribuna című lap kérdésére Tusar berlini cseh követ kijelentette, hogy Cseh Szlovákia haladéktalanul elismeri Szovjetországot, még abban az esetben is, ha ezt Franciaország nem teszi meg.

Krisztinából táviratozzák: Ma aláírták a szovjet köztársaság elismerését Norvégia részéről is.

Macdonald Lloyd George nélkül nem működhet.

Londonból táviratozzák: A liberális párt, Lloyd George, volt an-

gol miniszterelnök pártja máris érezteti a kormányon levő munkáspárttal, hogy csak az ő általa is helyeselt uton haladhat. Whistley liberális képviselő módosító indítványt nyújtott be a munkanélküliek támogatásáról. Bár az indítvány úgy van megfogalmazva, hogy kedvezőtlen szavazás esetén ez a munkáskormány presztízsét nem sérti, mégis következtethető belőle, hogy Macdonald miniszterelnök nagyon kötött és nem mozoghat szabadon. Egy másik

Igaz történet.

a farsangról, bátról, táncról és megint táncról, majd némi mulatozásról. — Szó esik még örömről, bánatról s egyéb olyanról, ami az ifjuság szívét rágja.

Az igaz történet ott kezdődik, hogy Jólnevelt Arturnak levelet kézbesített a posta. A levélben szépen kiállított báli meghívó volt, amelyen Jólnevelt Artur urat és b. családját meghívják az uri bárra, amelyen a személyjegy csak 100, de a családjegy már 300 lej, frakk vagy szmoking kötelező, tisztelettel a rendezőség, a tiszta bevétel egy esekély része jótékony célra fordítatik.

— Erre a bárra elmegyek. — mondotta félhangon Jólnevelt — egyrészt mert mulatni akarok, másrészt mert táncolni is szeretnék és a jótékonykodás sem kutyá.

Miután garderobja kissé hiányos volt, azonnal vett egy frakk inget 450 lejért, frakkfelsőt és vasalás 50, nyakkendő és gallér 100. Egyelőre megelégedett ennyivel kiadással is, de mert optimista volt, bizton remélte, hogy több is lesz. Közben előre örült, hogy milyen nagyszerűen fog mulatni.

meztáncoltatta összrokonainak és össziszereselmének a leányait és asz szonyait, negyven évig bezárólag, ezzel legalább viszonzza a szend vicceket, teákat, biztató mosolyokat és egyebet. Természetes, hogy pezsgőt is iszik, mert hát elvégre, ugyanis, pedlgen „Sohse halunk meg”. Elten a Karnevál a jókedv fejedelme, az ember addig él, amíg fiatal sth. Ilven gondolatokkal telten haltotta álomra harminc éves kifizetésil banktisztviselői fejét és várta a sejtéseikkel tett holnapot.

Kezdődik a jólneveltség. Jólnevelt Artur csak ezer lej előleget vett fel a bankban és örült, mert a mindenható vezér is ott lesz a bállon, aki nem haragszik, ha bankja tisztviselői reprezentálják az intézetet kifele, csak befelé ne kérjenek fizetésjavítást. Pontosán háromnegyed tízkor indult el hazulról, frakkja feszült de természetesen és elegáns ezer lejes lakcipőjének hegye lándzsavégnek is beillt volna. Este hétkor még eszébe jutott, hogy a kivágyott cipőhöz se lyemharisnya is illik, de ez nem került többé 160 lejéért, a glasszé ktyüért pedig 200-at fizetett, mert mint jólnevelt urifü és táncos nem vette lelkére, hogy eset-

hir szerint Macdonald nem tudja megtartani jelenlegi két tárcáját a miniszterelnököt és a külügyminiszterit és ezért arról van szó, hogy a külügyi tárcát Thomson tábornok veszi át, aki jelenleg légügyi miniszter.

Tengeri leszerelési konferencia.

Rómából táviratozzák: A tengeri leszerelés konferenciája megnyílt, amelyen megjelentek Belgium, Brazília, Spanyolország, Anglia, Japán, Uruguay, Franciaország, Olaszország, Svédország és Csehszlovákia képviselői, Argentína, Chile, Dánia, Norvégia, Románia és Görögország műszaki szakértői. A tárgyalások több héig tartanak, amelyek nem nyilvánosak. Az eredményt a sajtóval sem közlik, mielőtt a Népszövetségnek nem mutatták be.

Megszűnik Németországban a kivételes állapot.

Berlinből táviratozzák: Seeckt tábornok, a birodalmi védőrség főparancsnoka és Ebert birodalmi elnök között levélváltás folyt le, a melynek során a tábornok kijelentette, hogy elérkezett az idő az államhatalom megerősödése folytán a kivételes állapot megszüntetésé-

leg izzadt kezeivel bepiszkolja partnere könnyű báli ruháját.

A báli terem aittájában frakkos rendezőkbe ütközött, akik elvették meghívóját és amikor a pénztárnál megváltotta száz lejért a személyjegyet, leszurkolt még száz lej felülfizetést, mert egyrészt a jótékonykodás sem kutyá, másrészt pedig a pénztáros és az ellenőr megvető pillantással nézett végig rajta. Amikor végre beléphetett a fényesen kivilágított báli terembe, pillanatra elbámult. A falakon köröskörül futurista, expresszionista dadaista, kubista és neoultraimpresszionista festmények vigyorogtak rá. A freskókról lila asz szonycombok és zöld kebiek karórkodtak vele, egy okkersárga nimfa negédesen enyelgett egy karmínpiris faunna, másutt pedig csukaszürke dekoltált nők shimmyt letettek tengerkérek arcu fiatal urakkal.

— Nini, milyen érdekes — mondotta magában Jólnevelt Artur, — az ember szinte azt hinné, hogy képkiállítás van, pedig csak egy olyan táncmulatságon mulat, ahol a természet stilszerűen dekorálták.

Fél tízenegykor már meg sem lehetett mozdulni a nagy báli-

re és ezt március elsejére javasolja. Ebert válaszában osztotta a tábornok nézetét és elhatározta, hogy elsején a régi rendet lépteti életbe ismét. Köszönetet mondott Secktnak azért, hogy a legnehezebb helyzetben a hatalmat viselte.

Párisból táviratozzák: Egy hivatalos közlemény jelenti, hogy a szövetséges katonai ellenőrző bizottságok legközelebb fokozottabb erővel kezdik meg működésüket. Szigorúbban fogják ellenőrizni az állítólag fennálló titkos német katonai különítmények fegyverkezését, még pedig rajtaütésszerűen mert az alakulatoknak sikerült eddig a vizsgálatot előre megneszelni és minden nyomot eltüntetni.

Berlinből táviratozzák: A bajorországi Birkheimban a szeparatisták és a lakosság között súlyos összeütközés volt, mert a szeparatisták a városbázisról nem akarták kivonulni. A lakosság berontott az épületbe, Jaeger szeparatista járási főnököt leütötték, a többi szeparatistát pedig elkergették.

Megváltozik a magyar jóvátételei terv
Budapestről táviratozzák: A Pesti Hírlap jó politikai forrásból arról értesül, hogy a francia kormány változtatni kíván a magyar jóvátételekre vonatkozó addigi tervében. A londoni jegyzőkönyv értelmében Jugoszláviának 1926-ig járó hét és fél millió aranykorona értékű szénszállításokat az 1926. utáni biztosítási alap létesítésére fordítanák. Most Franciaország úgy akarja, hogy a kötelezettség ne biztosítási alapon, hanem jóvátételei célokra fordítható. Ezt a

kívánságot a jóvátételei bizottság legközelebbi ülésén tárgyalja.

Párisból jelentik: A jóvátételei

bizottság vasárnap ül össze, hogy a magyar kölcsön ügyéről tanácskozzon.

A magyar belügyminiszter nem kapott ingyen részvényeket

A „Dorogi-gummi” ügye ismét a parlament előtt. — Ki hazudott és rágalmozott.

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mai ülésén Rakovszky Iván belügyminiszter válaszolt Györky Imre szociáldemokrata képviselő tegnapi esti felszólalására, aki a kedvezményes részvények ügyét tette újra szóvá. A Ház asztalára tette a Kereskedelmi Bank erre vonatkozó levelének fényképmásolatát amely szerint Rakovszky száz darab „Dorogi gummi”-t kapott a tőzsdei bevezetés idején, darabját hatezer koronáért. — Rakovszky tendenciózusnak és rágalmozónak mondotta Györky beállítását, a mikor ezt az egy levelet fényképmásolatban mutatja be. Rakovszky megismertette az egész levelezést amelyből Györky csak egyet ragadott ki és ezzel az egész tényállást hamis színben tüntette fel. Fivére két levelet intézett a Kereskedelmi Bankhoz olyan időben, amikor az illető részvényeknek még nem volt kialakult kurzusuk. Ezekben fivérének és saját részére a nyilvános jegyzésre kibocsájtott részvényekből jegyzett. Erre kapta meg a Kereskedelmi Bank igazgatójának választát, amelyben sajnálja, hogy kívánságának teljes mértékben nem tehetett eleget az ügyfelei részéről megnyilvánult nagy kereslet miatt, a kívánt mennyiséget így redukálni kénytelen. Teljén nem szivességről van szó, hanem közönséges üzletről és a normális uton kért jegyzést még

redukálták is. A fényképmásolatban bemutatott levél, amit Györky elhallgatott, közönséges cirkuláré, tehát nem volt a belügyminiszter számára külön megfogalmazva. De nem olvasta fel Györky a levél utolsó részét sem, amelyben azt mondja, hogy a részvények ellenértékét tessék lefizetni a banknál, ahol a letéti számlát vezetik.

— Nekem, — mondotta Rakovszky — a banknál igenis letéti számlám van!

Amikor Friedrich István a részvényügyeket előhozta, akkor ő felkereste a miniszterelnököt, átadta neki a levelezést és figyelmeztette, hogy fivére tudta nélkül jegyzett részvényeket. Ezt az állítást most is fenntartja.

— Be tudom bizonyítani, — folytatta a belügyminiszter — hogy atyám halála óta a bankban fivéremmel együtt rendes folyó számlám van. Györky azt mondotta, hogy sikerült megállapítani, hogy sem én, sem fivérem a Kereskedelmi Banknak nem vagyunk komittensei. A képviselő ur hazudott! (Nagy zaj a szociáldemokratáknál, a padokat verik és a belügyminiszter felé. Az egységes pártok pedig a szociálista közbeszólásokért nagy felzúdulás.)

Szcitovszky Béla kérte azután a belügyminisztert, hogy a sértő kifejezéseket aliminálja. Rakovszky erre kijelentette, hogy elragad

tafta magát és a sértő kifejezéseket a Házat megköveti. Rakovszky azzal folytatta beszédét hogy kíváncsi arra, akad e értelmes ember a világon, aki kifogásolni akarna, hogy egy miniszternek vagy vezetőpolitikusnak magánvagyonra vagy részvénye legyen.

— A képviselő urak beleturkálnak magánéletünkbe és nagy diadalokat konstatálnak. Hogy esetleg magánvagyonunk is van, vagy esetleg részvényeket is vettünk. Ezeket az ügyeket azután nagy gaudiummal tárgyalják a közönség elé!

Az egységespárt a belügyminiszter beszédét nagy helyesléssel fogadta, azután folytatták a földreform törvényjavaslatának tárgyalását.

Sport.

— A Meteor kerékpár club gyűlése vasárnap d. e. 10 órakor a városháza kistermében.

— Felkérem az AAC. I. és II. focisportcsapatának tagjait, hogy vasárnap délután fél 4 órakor a pályán crans-country trainingre és a felszerelések átvételére feltétlenül megjelenjenek. Sportintéző.

— Az „Aradi Athletikai Club” 1924. évre a pályáján fennálló buffetjére pályázatot hirdet. A feltételek megludhatók Rödler Géza igazgatónál mindennap 6 és 7 óra között az AAC. clubhelyiségében, Kiskereszt. Pályázati határidő március 1. Elnökség.

— Értesítés. Aradváros és Arad megye nyugdíjasainak jótékony célú Sindicatusa február hó 17-én délután 9 órakor a városháza tanácstermében tartja alakuló gyűlést. Az összes nyugdíjasok, tekintet nélkül arra, hogy hol teljesítettek szolgálatot, felkéretnek a gyűlésen való megjelenésre. A bizottság.

remben, tizenegyre pedig egy elmesés ur gombostűt ejtett le az erkélyről és a gombostű megakadt egy hölgy hajában. Jólnevelt Artur úgy érezte magát mintha gőzfürdőben lenne és konstataulta, hogy elég jól mulat.

Folytatódik a jólmulats. Ott állt a vakító asszonyi vállak, nyakak és kezek nagy tömkelegében és úgy érezte magát, mint Burridn számára, nem tudta, melvikhez kapjon. Parfüm és kiparoltság illata töltötte meg a nagy termet, asszonyi kacajok, díszkrét kis sikolyok beleveszték a cigányzene, katonazene és jazz-band lármájába. Majd kezdődött a tánc. Jólnevelt Artur felkérte egy unokahúgát és belekezdett egy észvesztő jávába. Az esztét ugyan nem vesztette, helyette inkább a fél keztyűjét, amit a búzózó azonnal összetapostak. „Pardon” kiáltásokkal benyomták keményített ingmellét, letaposták finom lakkecipőjét, frakkjának szárnya beleakadt egy rojtos brokátselyemruhába és le is szakadt az egyik szárny gombja. Ezenkívül kapott három oldalbaütést és két ízben ütötte urba egy szépen ivelt hegyes asz szorri könyök. Ezzel szemben szemé mindössze csak egyszer forgott veszélyben.

Oly sokan voltak a teremben, hogy táncról szó sem lehetett. A párok úgy amyrira összezúfolódtak, mint heringek a hordóban és

a rendszök rekedtre kiabáltak magukat, hogy a nemtáncolók vonuljanak az étterembe, ahol hűsítő italok várják már őket. Jólnevelt Artur szeretett volna táncolni, megtáncoltatni minden hölgyismerősét, rokonát és barátnőjét, de lehetetlen volt. — Egy idegen, vidéki rózsaszínruhás kislány elkapta és vele kellett táncolni csekély két óra hosszat, senki nem jött, aki felváltja, pedig már közel volt az ájulásához. A rózsaszínruhás is alig állt a lábán, de világért sem köszönte volna meg a táncot. Jólnevelt Artur pedig, mint a fiéle jólnevelt nem merte két órai szakadatlan tánc után lelévni kísérni a szén vidékét. Már közel voltak a kölcsönös ájulásához, amikor a cigány egyszerre elhallgatott, mert a primás hirtelen szomjas lett és végre jólnevelt Artur helyére vezethette a kitartós bájos vidékét. Szédülten táncolt a büffébe, ahol fekete frakkos urak elkecsereglett támadást intéztek a büffés ellen.

A jólmulats tetőpontját ért. Magevett egy szelet sonkát, ami a cigarettapapírnál csak egy hajszállal volt vastagabb, de harminc lejnél egy banival sem olcsóbb. Ehhez járult még egy pohár pezsgőfröccs, amiben több volt a szóda mint a pezsgő, de ötven lejnél kevesebért nem mérte a chef de buffet.

— Hihetetlen, hogy milyen ol-

csó itt minden — mondotta elégedetten Jólnevelt Artur, hisz ugyan úgy elkergettek volna a sonkáért és a fröccsért háromszáz lejt is. Ilyen isteni mulatozás közepette ugyan kinek jutna eszébe törődni ilyen csekélységekkel. — Mellette állt a bankvezér, aki derűsen veregette meg a vállát:

— Szeretem, ha a tisztviselőim jól élnek. Látom, magának is jól megy Jólnevelt ur, azt hiszem Ön nem is tart igényt az elsejeli javításra. Na Isten vele, mulasson jól, táncoljon sokat.

Három órakor reggel kezdődött a kolllion, amelyben nagyon szellemes figurák voltak. Hogy a párok elrontották az egészséget, nem is volt fontos, az sem tűnt fel senkinek, hogy amikor valcert kellett volna táncolni, a párok fox-bluezt táncoltak, ellenben voltak szép kolllion-jelvények és a rendezők sem mindenkinek repszettették ki a dobtárványát kiabálásukkal, hanem csak azokat, akik közel álltak hozzájuk. Hajnalban még folyt a shammy, fox, java, tango-milonga de voltak igen sokan, akik összetévesztették a táncokat, ami egyéb ként nem is tűnt fel, mert olyan sokan voltak, hogy senki sem figyelhetett meg, hogy tulajdonképpen milyen tánc is van a soron. Sokan kimentek az étterembe, ahol szép stúdiókat folytattak arról, hogy hány százalékos az emelés az esti és a nappali árak között Jólnevelt

Artur igazán jól érezte magát és csodálkozott, hogy zsebében nem maradt egy bani sem, pedig alig evett vagy ivott valamit is.

A jólmulats véget ér. Reggel hat órakor holtrafáradtan, szemébe lógó hajjal az izzadságtól puha gallérban, fél keztyűvel és agyontaposott cipőben, azonkívül megtépázott frakkban hagyta el a bálát. Haza kellett kísérnie egy családot, amelynek a fele a város egyik végében, a másik fele pedig a város másik végében lakott. — Nyolc órakor még a városliget táján volt, mert a másik fele a családnak erre lakott, talált egy kocsit, bevágta magát és fél kilenckor betámolygott fűtetlen butorozott szobájába. Elaludt és azt álmodta, hogy őseinek hölgytagjait visszamenőleg egész Róbert Károlyig mindig megjelennek ágya előtt és tánoba hívják. Délután négykor zugó fejfelébredt és amikor pillantása az asztalra esett ott már tizenhat levelet talált, a melyben a rokonok, ismerősök és barátok szemrehányást tesznek neki, amiért nem táncolt velük, megfenyegették, hogy ne merjen többé házukba jönni, köszönését sem fogadják stb.

— Nincs jobb dolog a világon, mint egy ilyen jólsikerült táncmulatság — mondotta elégedetten — hogy az Isten éltesse sokáig azt, aki feltalálta. Soha életemben még ilyen jó nem mulattam. (k. s.)

Lebontják az aradi várat.

(Építkezésre használják fel az óriási téglamennyiséget.)

(Saját tudósítónktól.) Ország-szerre nagyjelentőségű mozgalom indult meg a tavaszi építkezések megindítása érdekében. Ennek a megmozdulásnak legeredményesebb lépését eddig Turnu Severin tette, mert sikerült a kormányt olyan fontos lépésre bírnia, amely megvetette Turnu Severin fejlődésének alapját. Ez a dínamitai román város néhány hónappal ez előtt akciót indított, hogy a kormány csatolja Ada-Kaleh szigetét Turnu Severinhez. Az akciót *Franasovici* belügyminiszteri államtitkár támogatta, aki mindent elkövetett a siker érdekében. A mozgalom — egy ma Aradra érkezett politikai nyilatkozata szerint — teljes eredménnyel járt. A politikai kijelentette a *Közlöny* munkatársának, hogy a kormány véglegesen elhatározta, hogy Ada-Kaleh-t Turnu Severinhez csatolja.

Turnu Severin vezetősége elhatározta, hogy az adakalei erődíté-
seket lebontatja és a kitermelt ória-

Vöröskereszt-estély.

Jótekonycéla táncmulatság Aradon.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi román Vöröskereszt egyesület csütörtökön este jósikerkült táncmulatságot rendezett a Fehér Kereszt nagytermében. Az előkelő bálon felenvolt dr. *Angel István* polgármester, *Filotti Zamfir* rendőrprefektus, dr. *Moldován Szilviusz* törvényszéki elnök, *Zima Tibor* országgyűlési képviselő, *Vulpe József* szigurancafőnök és még számosan a város notabilitásai közül.

A jelenvolt hölgyekről a rendezőség a következő névsort bocsátotta rendelkezésünkre: Dr. *Robu Jánosné*, dr. *Botis Tivadarné*, *Manu tábornokné*, báró *Nopcsa Elekné*, úrgrófi *Pallavicininé*, *Zima Tiborné*, báró *Pop Aurélné*, dr. *Grozda Jánosné*, dr. *Auguszti Lázárné*, *Bozdán Györgyné*, *Zsák Jenőné*, dr. *Mladin Miklósné*, *Georgescu kapitányné*, dr. *Ispravnic Severné*, *Staicu Jánosné*, *Hiana mérnök*, *Mihailovici Sándorné*, *Nasta Viktorné*, dr. *Memete Demeterné*, *Vásárhelyi Janka*, *Laczay Endréné*, dr. *Botloc Elek*, dr. *Nedelcu Miklósné*, *German Daniténé*, dr. *Avramescu Vazuliné*, *Crisán Ascaniáné*, *Pausesiti Miklósné*, *Miclescu Constantinné*, dr. *Beles Jenőné*, *Vulpe Józsefné*, dr. *Pascuti Silviusné*, *Zsák Jenőné*, *Alexián Györgyné*, özvegy *Adamoviciné*, *Teodorescuné*, *Georgescu ezredesné*, *Corneáné*, *Garnesc kapitányné*, *Romanestárné*, *Hortopánné*, *Gorescu Mihályné*, *Paulescuné*, *Matescuné*, özvegy dr. *Petránné*, *Teodorescu Leontinné*, *Panaitecuné*. — *Leányok*: *Cornea nővérek*, *Motorca Mariora*, *Kiss Anci*, *Telca nővérek*, *Adamovici Olga* és *Dra*.

si mennyiségű téglát építkezésekre használja fel.

A politikai nyilatkozata szerint a belügyminiszteriumban ezzel az ügyvel kapcsolatban szóba került az aradi vár erődítései kérdése is. Aradról azonban még semmiféle mozgalom nem indult meg a vár erődítései lebontása érdekében, így a minisztertanács csak Turnu Severin kérését teljesítette. A temesvári középületek építésénél szintén az erődítésekben levő téglákat használták fel, amelyek minőség szempontjából sokszorosan fölülmúlják az újonnan készített téglákat.

Értesülésünk szerint Aradon, a város vezetőségében szintén megindul a mozgalom a vártan levő téglamennyiség felhasználása érdekében. Ha az illetékes körök sürögösen és komolyan megteszik ez irányban a lépéseket, úgy a tavaszi építkezés problémája Aradon is meg lesz oldva.

Panaitecu nővérek, *Morariu Szidonla*, *Cerne nővérek*, *Telca nővérek*, *Lucutia Lucia* és még számosan. A jósikerkült bál rendezéséért dr. *Botis Tivadarné* elnököt elismerés illeti meg.

Az eltűnt barna kenyér

(Egy kereskedő érdekes megállapításai.)

Kaptuk az alábbi panaszos levelet:

Az aradi közönség tapasztalhatta, hogy két nap óta úgy a piaci árusoknál, mint a vegyeskereskedésekből a barna kenyér eltűnt. A szindikátusba tömörült pékmesterek, a főpolgármester urat okolják ezért, aki eltűnt volna a barna kenyér árusítását a fűszerkereskedésekben és a piacon. Mi, akik ismerjük a főpolgármester ur nemes gondolkodását, nem hihetjük ezt el és éppen ezért a pékszindikátus urai ne bujjanak a főpolgármester ur háta mögé. Vessék le a larucukat és mondják meg nyíltan, hogy a barna kenyér árusítását azért tartották meg ma guknak, mert a fehér kenyér árának emelése következtében legalább száz százalékkal több barna kenyér fogy el, mint azelőtt és miután fehér lisztjük még van elég, az abból készült kenyeret és süteményt nagylelkűen árusításra bocsátják a vegyeskereskedőknek és piaci árusoknak, a barna lisztet pedig elteszik jobb időkre. A pékmesterek ezzel az eljárásukkal formálisan bojkottálják a kereskedőket és a kisebb pékmestereket, akik nem rendelkeznek nyílt üzlettel. Én ezért felhívok minden kenyeret elárúsító kereskedőt és kisebb pékelt, hogy ha nem hajlam-

dók a pékmesterek barna kenyeret is adni viszontelárusításra, úgy ne fogadjanak el fehér kenyeret és süteményt sem. Adják el a pékek a fehér kenyeret és süteményt a barna kenyérrel együtt saját maguk. A kereskedő igazán nem azért a kibővített haszonból haszonért árusítja a kenyeret, hanem azért, hogy régi vevője ne kényeserüljön a távolabbi pékmesterekhez menni kenyérért.

Fordul a szerencsekerék . . .

(Mi lett a török trónörökösül. — Abdul Medjid a szegény kalifa. Ahol sztrájkolnak az udvari kocsisok és szakácsok.)

A sok káprázatosnál káprázatosabb szultáni palota, kastély és kéjlak közül a dolma-bakcei már ványpalotát választotta magának lakóhelyül. *Abdul Medjid*, akire a szultánok trónja várt, aki azonban az új Törökországban már csak kalifa, a legfőbb egyházi méltóság viselője. Vajon mit érez *Abdul Medjid*, a kalifa, amikor esténként a Boszporus vizének csobogását hallgatja s elmereng a szabad tenger felé továtitűző gőzöskön. Szobájába pedig elhallatszik a tulzotlan hangos Konstantinápoly lármája?

Erre a kérdésre kaptam választ a kalifa közvetlen környezetében élő magas udvari személytől, mert *Abdul Medjidet* újságíróknak szigorúan tilos meglátogatni, a kihallgatás egyébként is nem tőle függ, hanem a köztársaságtól, mely semmi szükségét nem látja annak, hogy *Abdul Medjid* ezennel másképp szerepeljen a világ előtt, mint — kalifa. *Abdul Medjid* nem más tehát, mint Allah legmagasabb földi helytartója, aki olyan elszigetelten él a világtól, hogy csupa titokzatosságot és misztikus ábrándokat sejtet. Pedig nem így van. A kalifa nagy türelemmel, megnyugvással és békés megelégedéssel viseli sorsát.

Az országos gondok helyett olyan szórakozásokkal és elfoglaltságokkal keresi az étellel való megegyezést, amit a sors másoknak is megadott.

Általánosságban tudják róla, hogy erősen nacionalista érzelmű. Még trónörökös volt, amikor Törökországban ketten kormányoztak. A Boszporus immensó oldalán a szultán, a tulsó parton Musztafa Kemal basa, *Abdul Medjid* akkor több ízben megkísérelte, hogy átvonul Kemal táborába. Valósággal szökött a szultántól, s az utolsó szultáni nagyvezír drótakadályokkal vétette körül a palotáját, gépfegyvereket és ágyukat vonultatott fel az őrizetére. Ez volt a szerencséje, ez a szökési kísérlet. Ha nem tette volna meg — ma kalifa sem volna, s az angol hajó fedélzetén ő is elvitorlázhatót volna a szultánmal együtt Törökországból.

A kereskedőknek össze kell fogni, mert csak összetartásban rejlik az erő és ha nem fogad el senki fehér kenyeret árusítás végett, akkor majd rövid idő múlva kinnálva-kinnálják a pékek a barna kenyerüket is viszonteladásra, mert a közönség inkább maga sült, mintsem rossz, ehetetlen és nehezen hozzáférhető barna kenyeret vásároljon. *Török Lajos* kereskedő, Arad Str. Episcop Radu (Magyaru.) 25.

A dolma-bakcei kastélyban vele vannak az összes itt maradt hercegek és hercegnők. A palotának mind a hatszáz szobája el van foglalva, a teljes udvartartás megmaradt.

A kalifa, mióta nem trónörökös többé, megnövesztette a szakállát. Szép, őszes, lengő szakállá egészen a mellét veri, de testben, lélekben nem öregedett. Egyébként is tanult, európaileg képzett, nagyon művelt ember, akinek sok hajlama és tehetsége van a művészetek és tudományok iránt. Rendes napi élete korán reggel kezdődik. Nyolc órakor felkel, akkorára már készen várják az illatos fürdők és a reggeli, s egészen tízenegy óráig a családjával van. Dél előtt tízenegy óráig senki sem láthatja, senkit nem fogad az udvartól sem, csak a családjának el, mint bármely európai polgár.

Ebéd után sétára indul a parkban, vagy kikocsizik, kiatózik a városba és a környékre. Gyönyörű négy arab ló húzza a hintáját, a kocsis mellett arab lakáj s autói mind modern, új gépek. De a séta és az autózás csak rövid ideig tart, mert a kalifa legtöbb idejét két kedvenc szórakozásának szenteli: fest, vagy komponál.

A kastélyban hatalmas műterme van (képtárban a világ legnagyobbb festőinek remekai sorakoznak egymás mellett) és a műteremben sok órát eltölt naponta az óriási vásznak előtt, kezében a festőecsettel. Nemrégiben fejezte be *Liszt Ferenc* portréját s most készült óriási méretű *Beethoven* kompozíciója. *Abdul Medjid* olyan szenvedélyes muzikus, hogy még képeinek tárgyát is legtöbbször a zene világából választja ki. Amikor nem fest: zeneszerzéssel van elfoglalva. Kifűző zenész. Minden hangszeren játszik, legutóbb egy török himnuszt és egy török indulót vetett kótáppírra s most egy hegedűszólót ír, zongorakísérettel. Saját szerzeményű zenedarabjait aztán a házi zenekar betámasza és hetenkint több koncert van az udvarnál, ahol a programon gyakran szerepel a halhatatlan muzikusok között *Abdul Medjid* kalifa.

A Kalifa egyébként anyagi nehézségekkel küzdök. Havonta 26.000 török fontot kap az udvartartás költségeinek fedezésére. 26 ezer török font nagyon sok pénz, de egy Kalifának még sem elég. A szultán például legutóbb 70 ezer fontot kapott ugyanerre a célra, s a dolma-bagcsei gazdálkodás szomorú eredményekre vezetett. Néhány hónappal ezelőtt az udvartartás már nyakig uszott az adósságokban. A kalifa erről semmit sem tudott, de nemrégén kénytelenek voltak mindent bevállalni előtte.

Egy délután kérte a hintóját, mert a városba akart menni.

— Nincs hintó — jelentették neki.

— Sztrájkolnak a kocsisok és a lovások.

Sztrájk a dolma-bagcsei szultáni palotában! De nagyot változott a világ!

— Miért sztrájkolnak? — kérdezte a Kalifa.

— Mert nem kapták meg a béruket!...

— Miért nem kapták meg?

— Mert nincs pénz. Az udvari Kassza üresen áll. Egy díszter sincs benne!

Ugyanaznap este csak hideg vacsorát szolgáltak fel a Kalifának és családjának, az odaliskék még hideg vacsorát sem kaptak. A szakácsok, kakták és cukrászok is sztrájkoltak. Szabályos bérsztrájkot rendeztek, mint valami szociális listák szervezetei fogjai.

Másfél napig tartott a sztrájk. Másfél napig se hintó, se ebéd, se vacsora!

A sok odaliskék és az udvari személyzet valóságos éhezett és csak kenyéren és gyümölcsön éltek!

Végre maga a kalifa vette kezébe az ügyet és rövid tárgyalás után sikerült a belső bérsztrájkot letörnie.

Ez a történet nem az ezeregyéjszakai meséjéből való, a maga megfogható és szomorú valóságában így játszódott le. Abdül Medjid keves magánvagyonából rendezte az adósságokat s ez időtől kezdve vette át pénzügyének kezelését. Most már nincs külön pénzügyi niszter, személyesen revideálja át a számlákat és személyesen ellenőrzi a kiadásokat a dolma-bagcsei palotában.

Abdul Medjid minden pénteken más és más mecsetben tartja a szelamlikot, melynek már nincs meg a régi káprázata, pompája és fénye, egyszerűbb lett, polgári-sabb. A konstantinápolyi muzulmánok ilyenkor közvetlen közelből látják az uccákon elvonulni a kalifát, de a legtöbben még köszönni sem mernek neki. Félnék, hogy a kemalisták, mint a köztársaság és az állam ellenségeit, üldözni fogják őket.

Morel a békeszerződések egyoldalú magyarázata ellen.

(A legyőzött országoknak talpra kell állaniuk. — A mai állapot ellentétben van a világbéke gondolatával. — Magyarország ne csatlakozzék egyetlen hatalmi csoporthoz sem.)

Londonból jelentik: Morel Edmond az alsóház tagja, a munkáspárt legnagyobb képviselője tekintélye, a következő nyilatkozatot tette:

— A munkáspárt legfőbb külpolitikai célja az, hogy a népszöveget gyakorlati erejű általános nemzetközi szervvé fejlessze ki, amely a nemzetközi politikának egészséges lökést tud adni. E terv eléréséhez az első lépés az lenne, ha Németország, Amerika és Oroszország is belépnének a népszövetségbe. Ez az első lépést követnie kell annak, hogy a békeszerződéseknek a győztek részéről történő egyoldalú magyarázata megszünjön. A legyőzött országoknak ismét talpra kell állniuk és vissza kell nyerniük önkormányzatukat.

— A mai állapot, amelyben a katonai hatalom adja meg a szankciót ahhoz, hogy a katonák által diktált szerződéseket megtartsák és amely állapotnak a teljesen egy-

oldalú fegyverkezési jog az alapja, ellentétben van a világbéke gondolatával és feltétlenül új bonyodalmakra kell vezetnie. A mai helyzet nagy sulyal nehezedik az összes nemzetekre, amelyek versengenek egymással a fegyverkezésben. Franciaországnak és a többi szövetségesnek is kétségtelen joga van arra, hogy biztonságban éljen, de ugyanerre joga van Németország és Magyarországnak is. Ha azonban az elsősorban felsorolt államoknak biztonságát a másodsorban felsorolt államok rovására akarják biztosítani, akkor nem érnék el biztonságot sem Franciaország sem pedig a többi szövetségek részére. Amíg Magyarországot illeti, nagy hiba volna, ha bármely meglévő hatalmi csoporthoz csatlakoznék. A kis népeknek az az érdeke, hogy támogassák a népszövetség intézményét abban, hogy az európai egyensúlyt ismét helyreállíthassa.

Irodalom, művészet

Megjelent a „Genius” második száma.

Arad Románia magyarnyelvű kulturájának, de ezzel egyidejűleg az egyetemes emberi kulturának is megbecsülhetetlenül nagy értéket ad az itt megjelenő „Genius” című folyóirattal. Most már a második számot bocsájtják utnak a lap szerkesztői: Nagy Dániel és Franyó Zoltán, és külső és belső szépségében vetekedik az elsővel. Előkelő izlés és emelkedett szellem jellemzi ennek a folyóiratnak minden sorát. Gazdag tartalom, amelyből a felsorakozó értékek közül nehéz kiemelni akármit is. A címlapot gyönyörű linoleumetszet díszíti és művészi, irodalmi, kulturális értékben méltóképpen következnek kitűnő magyar novellisták, költők szép és élvezetes írásai, mélyen szántó, gondolatokban gazdag elemelkedések, értekezések és ismeretetések. Színessé teszik a lapot a Pesti krónika, a „Világszemle”, új könyvek bírálata, folyóiratok szemléje és a számos nagyszerű képmelléklet. Az új szám kottamellékletet is ad, amelyben Ady Endre egy megzenésített költeményét közli és ehhez Lányi Viktor írta a muzsikát. A lap kiállítása technikai szempontból is olyan, amelyet eddig Erdélyben nem produkáltak, de különben világvárosi körülmények sem teremthetnek. A folyóirat legújabb száma, amely tartalmi sokféleségével is harmonikus egészet képviselt nagy nyeresége Erdély magyar kulturájának.

*Timisoarai színházi műsor. Vasárnap d. u. 3 órákor: Pompadour. Zöldhelyi Annus vendégfőléptével. Este 8 órákor: Román előadás: Popa Ioan Victor drámája: Cinta. Hétfőn és kedden este: Mágnás Miksa fordított szereposztásban.

* Az aradi színház műsora. Vasárnap d. u.: Hajduk hadnagya. Este: Hattyulovag. (Bérlétszünet.) Hétfő: Pompadour. Operett-bemutató. (A. bérlétszünet.) Kedd: Pompadour. (B. bérlétszünet.) Szerda: Pompadour. (C. bérlétszünet.) Csütörtök: Pompadour. (A. bérlétszünet.) Péntek: Pompadour. (B. bérlétszünet.) Szombat: Pompadour. (C. bérlétszünet.) Vasárnap d. u.: Gül-Baba. Este: Pompadour. (Bérlétszünet.)

* Gül-Baba. (Repriz a timisoarai színházban.) Zsúfolt ház tapsolt a régebbi idők egyik legkedvesebb műsordarabjának a legutóbbi timisoarai felújításakor. A közönség elismerése elsősorban Zöldhelyi Annus pompás Gábor deákjának szólt, kinek gyönyörű színpadi alakja nagy szerűen érvényesült. Mellette Somogyi Rózsi érdemel dicséretet Laila szerepében s Kassay Károly mint Gül-Baba. Deésy, Zilahy és Szabadkai gondoskodtak a humorról, Jakabffy rendezése pedig egy összesség, jól beállított előadást produkált. Csak a zene és a különféle rendek és karok voltak gyöngék. (f)

* Zsidó irodalmi előadás Timisoarán. Vasárnap délután 6 órákor a temesvár-belvárosi izr. hitközség disztermében Kaufman Ernő előadást tart a középkori vallásfilozófiáról. Belépti díj nincs, vendégeket szívesen látnak.

* Elhunyt neves magyar színész. Budapesti táviratozzák: Bihar Ákos a Nemzeti Színház művésze Aranyas szállodában levő lakásán tegnap este kilenc órákor hirtelen összeesett és meghalt. Bihar annak idején a Vigzinházban irányította magára a figyelmet, az Ocskay brigadéros főszerepében. A régebbi időkben a vidéki közönség is ismerte. Aradon és Temesváron nagyon szép sikereket aratott. A tehetséges színművész az újabb darabokban nem tudott eléggé érvényesülni, mert a régi iskolához tartozott és így deklamáló stílusa miatt nem találta el a modern szindarabokban szerepének hangját. Shakespeare darabokban azonban nagy sikereket aratott a kiváló színész. Hirtelen halá-

la mély részvétele kellett pálya társai és a közönség körében. Te metéséről még nem történt intézkedés.

* Kiss Károly képkiallítása. Az aradi festőgárda egyik izmos tehetsége, Kiss Károly ismét a közönség elé lép egy kiállításra való értékes munkával. A művész öt év óta nem hallatott magáról és most a Kulturpalota kiállítási termében képkiallítást rendez, amely 17-én, vasárnap kezdődik. Képei méltatására még visszatérünk.

* Aradi színházi hírek. A Pompadour hétfői bemutatója. Hatalmas sárga plakátok hirdetik, hogy hétfőn nem mindennapi értékű operettbemutató lesz a színházban, ekkor ismeri meg az aradi publikum Fall Leo Pompadour-ját. Az újdonság, amely feltartóztatlanul halad a világsiker útján, úgy librettó, mint muzsika tekintetében messze kimagaslik az utóbbi idők operettszámai közül. Fall Leo szinte önmagát felülmulva, bravurosan hangszereit szebbnél szebb melódiákat halmozott fel partitúrájában, az operett szövege pedig történelmi tények felhasználásával ötletesen íródott meg. A vidéki színházak közül az aradi az elsők közé tartozik, amely nagy anyagi áldozatokkal bemutatja a Pompadour. Az áldozatokból a szereplők és a színház vezetősége egyaránt kiveszik részüket. A címszereplő Horváth Mici szenzációs toalettjei mesés összegeket emésztettek fel s a közöndvelt primadonnának méltó társnői lesznek Szeghő Lili és Fáskerthy Maca. A férfi főszereplők közül első sorban Tompa Béláról kell megemlékeznünk, aki mint rendező is alaposan kiveszi részét a Pompadour óriási farsadtsággal járó előkészítő munkálataiból. Fáradszatólan társa Tompának Kovács Mihály karmester, valamint Ekecs, Győző, Selmeczi, a férfifőszereplők. A színház igazgatósága pazarul díszleteket és a karszemélyzet részére nagyszerű kosztümöket készített, úgy, hogy a Pompadour fővárosi nivóju előadásban és kiállításban vonul be az aradi színházba.

* Peidl Gyula magyar szocialista vezér londoni tárgyalásai állottak e héten a világpolitikai érdeklődés homlokterében. A Vasárnapi Ujság, mely illusztrációs anyagában híven követi az aktuális eseményeket, természetesen e héten Peidl arcképét is bemutatja, Hohler budapesti angol nagykövet társaságában, aki a munkáspárt-kormányzakerülésekor vizsáadta megbízatását kormányának.

* A német háborús tragédia okairól írt nagyszabású tanulmányát befejezi a Pásztortűz februári első számában Lakatos Imre. Tamási Áron a New-Yorkban élő, kiváló tehetségszékely író Ecet címmel pompás novellát írt. Nagy Géza a megváltás az egyéni és társadalmi megváltás érdekes és aktuális problémáját veszi vizsgálat alá. Remenyik Sándor, Nagy Emma, Mécs László, Farcádi Sándor, Mihály László, Krüszelyi Erzsébet és Páll Rózsa amerikai írónő szebbnél-szebb versekben igazolják be a modern magyar líra fejlődését. A nivós összeállítású és elegáns külsejű füzet ára 64 oldal terjedelmű dacára csak 20 lej. Mutatványszámot készsággel küld a kiadóhivatal. Cluj, Str. Regina Maria No. 14.

* Milliós sikkasztás egy aradi vállalatnál. Tagányi magyarországi birtokvásárlása, A Kölcsey-Egyesület tagellenes politikája, Szervezetbe tömörülnek a házassulandók. Mit

várhatunk az új lakástörvényről, stb. tartalommal jelent meg az Erdélyi Élet mai száma.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Megkezdődnek az új adótárgyalások.

(Az összes okmányokat el kell hozni a tárgyalásokra.)

Az aradi pénzügyigazgatóságon február huszadikán, szerdán reggel nyolc órakor kezdik meg az új adók kivetésének tárgyalását. Két bizottság fog működni, amelyek közül az első a pénzügyigazgatóság első emeletén, a 10. számú szobában tárgyal, a második ugyancsak az első emeleten a 24. számú helyiségben. Az adótárgyalásokra már két hét tárgyalási napjaira kikézbetették az idézéseket és az idézéseknél a további tárgyalási napokra való kézbesítés folyamatban van. A megidézetek személyesen kötelesek megjelenni a tárgyaláson. A tárgyalásokra el kell vinni a tavaly kapott összes adók kivetésére vonatkozó jegyzőkönyveket, különösen azokat, amelyek a házaú és az összjövedelmi (globális) adó kivetésére vonatkoznak. Ezeknek alapján vetik ki idén az összjövedelmi adót. Amennyiben valaki egyik vagy másik jegyzőkönyvét elvesztette, úgy a tavalyi adójának befizetéséről szóló nyugtákat kell elvinnie, mert ezekből is megállapítható az egyes jegyzőkönyvek száma. Kereskedőknek és iparosoknak saját érdekük, hogy vigyék el a tárgyalásra kereskedelmi, forgalmi és személyzeti könyveiket, az esetleg kéznél levő számlákat, lakbérleti szerződéseket és azokat az okmányokat, amelyek a teljes kövedelmet igazolják.

Vadászbál Temesváron.

(Saját tudósítónktól.) A temesvári vadászegyesületek által rendezett vadászbál a jókedv és előkelőség jegyében folyt le. Külön látványosságot képeztek a szabtnél-szebb vadásztroféák, melyeket *Linia Livius*, *Novatschek Róbert* és *Spatarin C.* bocsájtottak rendelkezésre.

A bálteremben farkasok, medvék, vaddisznók, gyönyörű madarak, s egy élethű vadászkunyhó, szellemesen és pompás elrendezésben hangsúlyozták a vadászjellegét, és az előkelő közönség, melynek soraiban ott láttuk a fiátságok vezetőit és a társadalom krémjét, a reggeli óráig pompásan mulatott.

Külön látványosság volt a Batula és Cahusarin, melyet megnyitottak a táncot. Ezeket tízenkét villamos kalamaz táncolta egy első táncossal román nemzetű viseletben.

A kedélyes estét csak a buffé magas árával rontották. A bérlő az újságróbalon is 10 lejt kért egy apró császársemléért egyetlen egy vékony szelet szalámmal s némi vajjal, ami tényleg hallatlan ár.

Hogyan működött Márffy vérbirósága.

Ujabb letartóztatások. — A szadista Márffy.

Budapestről táviratozzák: A csongrádi bombamerénylet ügyében csak Pirocska János főhadnagy tagadja bűnösségét, a többiek mind beismerték, hogy szerepet vittek a merénylet tervének végrehajtásában. A vizsgálatot tovább folytatják és körülbelül még egy hónapig el fog tartani, úgy, hogy a főtárgyalást legkorábban március végén tartják meg. Az Erzsébetvárosi Kör merényletének vizsgálata folyamán a rendőrség kiderítette, hogy Márffy vérbiróságának kik voltak a tagjai. Ezek Bátor Miklós, Beke, Kovács, Vá-

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Az aradi bababál jövedelméből gyermekfelruházas

Vasárnap délután négy órai kezdettel tartja az aradi *Gyermekfelruházó Egyesület* a Fehér Keresztben ezidei bababálját, amely a legkedvesebb és legkellemesebb szórakozásnak ígérkezik. Az egyesület vezetősége mindent elkövet, hogy minél sikerültebb délutánt szerezzen Arad legifjabb generációjának, amely szórakozás lesz azok számára is, akik mint nézők jelennek meg a bálteremben. A siker az aradi szegény gyermekek érdeke, akiknek a múlt esztendői bababál jövedelméből meleg ruhát juttatott az egyesület vezetősége. Kilencven szegény és a szó szoros értelmében majdnem ruhátlan gyermekek kifogástalanul jó és meleg ruhát adtak az egyesületi nemesszívű vezetői. A Karácsonyt, a szeretet ünnepét tették széppé ezeknek a szegény gyermekeknek és idén is hasonló szándékok vezérik az egyesületet, amikor a bababál jövedelmének felhasználásáról lesz szó. Hiszik, hogy a csöpp ségek béli mulatsága erkölcsi és anyagi szempontból a legjobban fog sikerülni. A délutánt *Strasser Ada Benedek Elek* meséivel vezérik be.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A város megrendszabályozza a pékeket.

(Falura viszik a barna kenyeret.)

(Saját tudósítónktól.) Mint is meretes, a város vezetősége rendelkezést adott ki, hogy barna kenyeret csak a pékműhelyek árusíthatnak és viszontelárusításra fűszerkereskedőknek nem szabad adniok. Ma tudomására jutott a város vezetőségének, hogy egyes pékmesterek csak úgy hajlandók barnakenyeret adni a vásárlóknak, ha azok feléért is vásárolnak. A közlöny munkatársa ebben az ügyben beszélgetést folytatott dr. Angel István polgármesterrel, aki kijelentette, hogy ezzel a rendelkezéssel megakadályozza a város azt, hogy naponta mázsaszámra vigyék ki Aradról a községekbe a barna kenyeret. Kiderült ugyanis, hogy a községek lakosai naponta óriási mennyiségű barnakenyeret vásároltak össze, mert nem akartak otthon sütni, nehogy a dró-

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

rosi, Dormányi, Dési Stroba, Sós és Tisza István voltak. A rendőrség Tisztát, Strobát, Kovácsot, Sóst és Dormányit ma előállította Kiderült, hogy a vérbiróság többféle büntetést alkalmazott. Ezek közül a legkeményebb volt a feldés, ezután következett a gyengébb, azután az erősebb és végül a véresre verés. Ezekben kívül a bűntételek között szerepeltek a halálos ítélet és az öngyilkosságba kergetés. Szavazás után ítélték és a végrehajtást Márffyra bízták. Márffyról az orvosi vizsgálat megállapította, hogy szadista hajlamu-

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

gán eladható buzdijukat fogyasztják. A rendelkezéssel sikerült elérni azt, hogy a piacokon csak fehérkenyeret árusítsanak. Sőt a város szigorúan megtiltotta a pékeknek, hogy vidékieknek barna kenyeret adjanak. Az aradi lakosoknak minden pékmester köteles annyit barna kenyeret adni, amennyit kér. Nincs joga senkire ráerőszakolni a fehér kenyeret. Ha ilyen eset előfordulna, az illető tegyen jelentést a város vezetőségének és a pékmester ellen megindul a szigorú eljárás.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Amikor a kalamaz lemarad a vasutról.

(Mi történt a bucarest—aradi gyorsvonaton.)

(Saját tudósítónktól.) Ahhoz már hozzá vagyunk szokva, hogy egy-egy utas valamely állomáson lemarad a vonatról, de egészen szokatlannak a következő eset, amelyben a vonat kalamaz meztelen kétséggel bocsátva a rohamú vonat felé. A *Bucarest—Arad* között közlekedő gyorsvonat tulajdonképpen a (sighisoara) (segesvári) állomáson néhány percig vesztegel és az utasok közül néhány mindig leszál, hogy valami harapni vagy innivalót vegyen. Tegnap éjjel az Arad felé induló gyorsvonat négy utasa és a vonat kalamaz leszállt Segesváron és az étterembe ment. Néhány perc múlva az egyik utas figyelmeztette társait, hogy jó lenne már felszállni, azonban azok azzal nyugtázták meg az aggodalmaskodót:

— Nézd, ott áll a kalamaz. Addig még itt van, reálérünk.

Hogy a kalamaz mivel nyugtázza magát, nem tudjuk. Annyi azonban bizonyos, hogy pár perccel később a vonat folytatódott és kirobogott. És az utasok, a kétségbeesett kalamazzal együtt lemaradtak. Hogy a vonatot maradt csomagokkal és a kalamazzal azután mi történt azt nem tudjuk. Annyi bizonyos, hogy a kalamazok a lemaradt utasok előtt elveszítették a hiteltességüket.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

— X. Pius pápa szentté avatása Rómából táviratozzák: X. Pius pápának, aki a mostani és ennek megválasztása előtt elhunyt pápa elődje volt, a szentté avatási szertartása ma kezdődött meg.

HIREK.

— Az aradi gör. kel. egyház község új vezetősége. Az aradi görög keleti egyházközségi tanács ma tartotta meg alakuló ülését. A tanács elnökéül Moldován József tanfelügyelőt választották meg, tagjai pedig dr. Miclosi Emil, dr. Borneas Gyula, dr. Botioc Elek ügyvédek, Crisan Ascaniu az al-lami lyceum igazgatója, Cahu ceanu szentszéki ülnök Popovici Ielkisz Popovici Demeter tanító, Papp Illés bankigazgató lettek. Dr. Ispravnic Sever ügyvéd, aki tízenöt éven keresztül ült az egyház községi tanács elnöki székében és fáradhatatlanul intézte az ügyeket visszalépett az egyházközség vezetésétől.

— Marta Sándor táblaelnök igazságügyi főfelügyelő. A hivatalos lap közlése szerint az igazságügyminiszter Marta Sándor temesvári táblai elnököt igazságügyi főfelügyelővé nevezte ki. Ezzel a hírrel kapcsolatban egyes lapok azt közölték, hogy táblai elnöké Marta Sándor helyére Moldován Silviu, az aradi törvénytörvényes elnöke van kiszemelve. Értesülésünk szerint azonban az igazságügyi főfelügyelővé kinevezett táblai elnök továbbra is megtartja a jelenlegi állását s így minden kombináció, melyet kinevezéséhez fűztek, megdől. Moldován Silviu az aradi törvénytörvényes elnöke Marta táblabíró javaslatára kuriai bíróné nevezte tett ki, de továbbra is megmarad a törvénytörvényes elnök.

— Az aradi városi jeggyár új bérleje. Arad város vezetősége nyilvános pályázatot hirdetett a városi jeggyár bérbeadására vonatkozólag. A legelőnyösebb ajánlatot a Ruzsá féle sörraktár tette. Százezer lej évi bérlet ajánlott föl a városnak és kötelezte magát, hogy a vágóhidat állandóan ellátja a szükséges jégmennyiséggel. A város az ajánlatot jóváhagyás végett felterjesztette a belügyminisztériumhoz, amely a ma érkezett válaszában jóváhagyta a jeggyár bérbeadását. A város ma kötötte meg a szerződést a jeggyár bérlejével és kikötötte, hogy köteles a jeget a város által meghatározott áron árusítani.

— Személyesen kell az utleveleket átvenni. Az utlevélkérvényezőket figyelmeztette az aradi rendőrprefektúra, hogy a kész utleveleket kizárólag személyesen vehetik át. Indokolt esetben az utleveleket a családtagok is átvehetik.

— Házasság. Bartos Camilla és Turnai Jenő mérnök január 7-én New-Yorban házasságot kötöttek.

— Főtárgyalás előtt a Mold-ügy. Dr. Ursu János táblabíró, a Mold-ügy vizsgálóbírája munkatársának kijelentette, hogy Mold József ügyében két héten belül a vizsgálatot befejezi és így rövidesen az ügy főtárgyalás elé kerül.

— Megrendszabályozza a rendőrség a vendéglőket. Az aradi államrendőrségnek tudomására jutott, hogy egyes vendéglőkben az előírt adagoknál kevesebb mennyiségű húst adnak a vendégeknek. A rendőrségen működő piaci ügyosztály hivatalnokai ma razziaát tartottak a vendéglőkben és több visszaélést tapasztaltak. A razzia eredményéről jelentést tettek a rendőrségnek, ahol a feljelentett vendéglősök ellen megindult az eljárás.

Románia tizenháromezer kommunistát utasít ki.

Lázadások Ukrajnában. — A kormány nem enged be az ukrán menekülteket. — A királyi pár külföldi utazása.)

Bucurestiből jelentik: Az Indru mare szerint a kormány tervbe vette, hogy tizenháromezer szakmunkást kiutasít az országból, mert megállapítást nyert, hogy Kommunista szervezetek szolgálatában állanak.

Bucurestiből jelentik: Egyes lapok magántávírók alapján közlik, hogy Ukrajnában újabb lázadások voltak, amelyek később programmá fajultak. Rengeteg menekült érkezett a Dnyeszter mellől, ahol egyelőre várják a kormány beutazási engedélyét. A Vitorul szerint a kormány utasította a határmenti hatóságokat, hogy a menekülteket semmi körülmények között ne engedjék be az ország területére.

Bucurestiből jelentik: A királyi pár külföldi utazásával kapcsolatban jelentik, hogy a római királyt és királynét május 22-én állapították meg. Rómába kivül egyelőre csak Párisba és Madridba utazik az uralkodó pár, mert az angol király csak május 22. után lesz abban a helyzetben, hogy a fogadást Bracovban résztvegyen. A britszek közölte, hogy egyelőre elmarad.

— Aki a betegságot meglopta. Csak a napokban jelentették, hogy Vlad János deffai paraszt gazda a temesvári kórházban Balan Simon halála után magához vette annak 500 leit kitevő készpénzét. Az igazgatóság feljelentése az ügyészség letartóztatta és átadta a járásbírósnak, ahol dr. Fiala Kálmán járásbíró a már tegnap megtartott tárgyaláson lopás miatt 14 napi elzárásra ítélte. A pénz, amely egészében megkerült az adóhivatalban várja Balan Simon törvényes örökösét.

— A francia hölgy rémes meséje. Sróf, a hűtlen foxli kutyája, kihuzatom a fogamat. Egy ember halódik. A mi népünk viccei, Szenzációs hírek, stb. pompás cikket közöl az „Aradi Fáklya” mai legújabb száma.

— Hirtelen elhunyt timisoara bankár. Voina, timisoara bankár, akit nemrégiben ítéltek el a timisoara bíróság egy havi fogságra elszámolási differenciák miatt, ma szívroham következtében hirtelen meghalt. Mire az előhívott dr. Rosenwald orvos megérkezett, már csak a beállott halált konstatálhatta.

— Elfogott timisoarai betörőbanda. A timisoarai Erzsébetvárosban az utóbbi időben számos betörést követtek el és ezek tetteseit sohasem sikerült kézrekeríteni. Mig végre most eredménnyel járt a nyomozás, mert Popescu Cornel komiszár és Kalin detektív kinyomozták a banda tagjait, kiket le is tartóztattak. A tettesek: Klostermann József, Dugella Pál, Gabovszky Sándor eddig husz betörést ismertek be. Így beismerték a Riedl mészárosnál, Steiner rövidáruüzletébe, a Buziási-uti tőzsdébe és a városi cipészüzembe való betörésüket.

— Gyanus ország gyémántküldemény Amerikába. New-Yorkból jelentik: A chicagói rendőrség napok óta nagy apparátussal és még nagyobb titokzattal nyomoz egy Chicagoba érkezett postai csomag után, amely 750 karát súlyú gyémántot tartalmazott. A gyémántos csomag értéke 250.000 dollár. A nyomozás hír szerint az amerikai politikai hatóságok felhívására indult meg, mert alapos a gyanu, hogy a rendkívüli értékű postacsomag, amely Orországból érkezett, azt a célt szolgálta, hogy az amerikai kommunista mozgalom finanszírozására biztosítson tekintélyes alapot.

— Vasznakat Strasser divatruházában vásárolhat a legolcsóbban Aradon.

— Február 24-én tartja a női felső kereskedelmi iskola márciusi estélyét a Crucea Albában.

— El ne mulassa meghallgatni Alma Moodiet, a jelenkor egyik legnagyobb hegedűművészt. Hétfőn, 18-án este 7 órakor tartja egyetlen aradi hangversenyét a Kulturpalotában. Három bucurestii hangversenyén táltás díj nyertelte a kiváló művésznőt. Jegyek kaphatók Scherhag K. Közvetlen-üzletében.

— Ma is folytatjuk annak a szenzációs műsornak közlését, amely az aradi Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület február huszonkilencedik és március elsejei estélyein fogja meglepni Arad közönségét. A programnak kiemelkedő száma: „Buddha isten imádása”, amelynek keretében papnők és egy rabszolganő lejtének klasszikus modorban indus táncot. A nevetőizmokot a „Toinette” című vigjáték fogja próbára tenni, amely üdültségben fogja tartani minden jelenetével a közönséget. A nagyszabású program ismertetését legközelebb folytatjuk.

— Nagymérvű dinamitrobbanás. Amsterdamból jelentik: Tegnap este óriási detonáció reszkettette meg Amsterdant. A detonáció következtében a város összes ablakai megrepedtek. A város 13 kilom. távolságban levő „De Krygeman” lőporraktárban ötszáz kilogramm dinamit robbant fel. Csodálatos véletlen folytán emberéletben nem esett kár.

— A fat. gimnázium növendékei által készített izléses művészi plakátok hirdetik az Aradi Gyermekelházi Egyesület ma, vasárnap délután 4 órakor tartandó műsoros, jelmezes gyermekbájját a Fehér Kereszt szálloda nagytermében, mely 5 órakor kezdődik. Strasser Ada mesét mond Benedek Elektől, a nagy mesemondótól. Weinberger Lola — Luca Ghyssa tehetséges növendéke — klasszikus táncot, Kohn Vera balletot, Reiszfeld Babi Moskovits Zitával babatáncot lejt. A cukrászdában özevgy Csillag Lajosné vezetésével az egyesület bájos fiatalasszonyai és leánytagjai fognak közreműködni. Lesz gyermekszépségverseny külön a leánykák és fiúk részére, a nyertes díjat kap. Jegyek: felnőtteknek 30 lej, gyermekeknek 15 lej, adóval. A karzaton a lenti jegyek érvényesek. Az egyesület meghívókat nem bocsájtott ki, de mindenkit szívesen lát, ki a nemes célra áldozni akar.

— Tánckola. Gencsyné új, kezdő és haladó colonia f. hó 18-án este 8 órakor kezdődik a Fehér Keresztben.

— Béreljen Kerpel könyvtárában.

— Alkalmi vételek arany és briliáns ékszerekben. Waldmannál, Piata Avram Iancu (Szabadság-t.) 14.

— A hölgyek csakis Rozsnyay-féle Serail-crémet használjanak.

— Harisnyák, horgoló és varró cernák legolcsóbban Weisz és Benjaminnál.

— Révay Lexikon XVI. előjegyzés, fiz. könyvek, dossiek, Kerpelnél.

— Divatos térfilngék, harisnyák legolcsóbban Szűcsnél Arad, Motor-állomással szemben.

— Fogászati hír. D. M. Oancz Frida vizsgázott fogászónő, fogászati rendelőjét Str. Eminescu (Deák F.-u.) 40. sz. alól Strada Moise Nicoara 13. (Petőfi-u. 7.) alá helyezte át.

— Morzsa Gyula hírneves cigányprimás, ki Erdély és Bánát nagyobb városaiban a közönség teljes megelégedését érdemelte ki, körutjáról zenekarával Nagyszentmiklóra érkezett és ott naponta a Keszler-féle kávéház éttermében hangversenyez, valamint Fülöp József cimbalomművész kíséretével szőlőket játszik.

— Nem bocsájtja el a város a nyugdíjasokat. Oláriu István aradi városi tanácsos ma érkezett haza Bucurestiből és magával hozta a tisztviselők inkadrólást tervezetének jóváhagyását. Az elnök hétven rendelet érkezett a városhoz, hogy az összes nyugdíjasokat el kell bocsátani és kizárólag véglegesített tisztviselőket tarthat a város. A városi tanácsos ebben az ügyben is interveniált a belügyminiszteriumnál és sikerült elérni azt, hogy az összes nyugdíjasokat véglegesítették. Így egyetlen elbocsátás sem történik a városnál.

— Esperantó az esti tanfolyamon. Az aradi esperantó csoport három hónapos kurzust kezd a „Badescu”-féle esti tanfolyamon, a hét hétfőn és csütörtökön. Beiratkozás hétfőn este 8 és 9 óra között a Str. Bratianu (Kazinczy-utca) polgári iskolában, I. emelet No. 27. Tandíj az egész kurzusra 100 lej.

— A debreceni pótválasztás. Budapestről táviratozzák: Debrecenben ma kezdődött meg a pótválasztás Nagy Vince Kossuthi párti és Haendl János keresztény ellenzéki között. Este 8 óráig 11 körzetben 5400 szavazatot adtak le 7400 közül. Négy körzetben a szavazást lezárták és megkezdtek a szavazatok megszámlálását. Debreceni jelentések szerint dr. Nagy Vince főlényes győzelmét bizonyosra veszik, mert dr. Magoss György szavazói valamennyien rá adták le szavazataikat. Az eredményt vasárnap délután hirdetik ki.

— Halálozás. Dr. Pollák Mór né volt ujaradi orvos neje 73 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz a Kossuth- és Batthyányi-utcák sarkán levő házból. Az elhunytban özv. Rosenberg Arnokné és Seidner Simonné édes anyjukat gyászolják.

— Elfogott tolvaj. A temesvárgyárvárosi rendőrség tegnap letartóztatott egy Horváth József nevű huszonnégy éves hentessegédet, aki az ószereseknek ruhával, fehérneművel és cipőkkel telirakott két bőröndöt kínált eladásra ötszáz lejért. Ez az ár is oly csekély, hogy már ebből is arra lehet következtetni, hogy a bőröndöket lopta, ámbar Horváth kihallgatásakor azzal védekezett, hogy ő ezeket egy aradi ismerőstől kapta értékesítés végett.

— A varsándi gyilkos az ügyészség fogházában. Crisan György 18 éves varsándi apagyilkost az aradi rendőrségtől ma átszállították az ügyészség fogházába. A kiskoru gyilkos a vizsgálóbíró döntéséig fogházban marad.

— Zsebtolvajlás a timisoarai pályaudvaron. Katina Miklós ma feljelentést tett a timisoarai rendőrségen, hogy a váróteremben 5900 lej tartalmazó pénztárcáját ellopták. A nyomozást megindították.

— A szivtelen tolvaj. A timisoarai Korona szállóban már hosszabb idő óta süteményárús egy Dezső nevű fiú. Hat hónap alatt sikerült neki 1600 lej megtakarítani és azt tervezte, hogy ezzel az összeggel egy közeli faluban levő szüleit fogja meglátogatni. Dezsőtől azonban ma ismeretlen tettesek ellopták az 1600 lejt és így szép terve egyelőre nem valósulhat meg. Feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

— Vasznakat Strasser divatruházában vásárolhat a legolcsóbban Aradon.

— Február 24-én tartja a női felső kereskedelmi iskola márciusi estélyét a Crucea Albában.

— El ne mulassa meghallgatni Alma Moodiet, a jelenkor egyik legnagyobb hegedűművészt. Hétfőn, 18-án este 7 órakor tartja egyetlen aradi hangversenyét a Kulturpalotában. Három bucurestii hangversenyén táltás díj nyertelte a kiváló művésznőt. Jegyek kaphatók Scherhag K. Közvetlen-üzletében.

— Ma is folytatjuk annak a szenzációs műsornak közlését, amely az aradi Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület február huszonkilencedik és március elsejei estélyein fogja meglepni Arad közönségét. A programnak kiemelkedő száma: „Buddha isten imádása”, amelynek keretében papnők és egy rabszolganő lejtének klasszikus modorban indus táncot. A nevetőizmokot a „Toinette” című vigjáték fogja próbára tenni, amely üdültségben fogja tartani minden jelenetével a közönséget. A nagyszabású program ismertetését legközelebb folytatjuk.

— Milliókra tehető azoknak a száma, kik hajlottabb koruk viruló egészségét a Brázy sóborszesz rendszeres használatának köszönhetik. Kapható mindenütt. Nagyban Hehs és Klein cégnél Arad.

Mulatságok

— Az „AMTE.” nagy bája február 23-án a Központi szálló összes termeiben.

— Farsang szombatján, március hó 1-én tartandó old-boys jelmezestély az eddigi fényes sikerű AAC. atléta-bál és tea-délutánokhoz hasonlóan, pompás hangulatának ígérkezik. Az AAC. old-boysok rutinizott rendező gárdája a meghívókat a mai napon küldte szét. Az estély nívóját megőrzendő, minden megjelenőtől meghívót kér, a jelmezesekeket igazoltatja.

— Jelmezek Faludi Károly színésznél Arad, Strada Misloc (Közép-ucca) 22. szám.

— Meghívó. Az aradi borbély és fodrászmesterek szindikátusa saját (aradi) temetkezési pénztára alapja javára 1924 évi március hó 2-án, este a „Fehér Kereszt” dísztermében szigorúan zártkörű jótékonycéltú táncmulatságot rendez. Kezdeté este 9 órakor. — Belépődíj: személyjegy 50 lej, családjegy (3 személyre) 120 lej, karzatjegy 25 lej vigaimi adóval együtt. A zenét az Astra-gyári vonózenekar szolgáltatja.

KÖZGAZDASÁG.

A lej nagy emelkedése.

Ujabb korona-pánik Budapesten. — Nagy hossz a tőzsdén.

Egy lej; 400 magyar korona.

A mai nap egyik legnagyobb közgazdasági eseménye, hogy a lej Zürichben átugrott egy erős barrikádot. Valutánk emberemlékezet óta a 3 svájci centimen alul mozgott. A 297 és feles kurzusig több ízben fel tudott nyomulni, de aztán ismeretlen erők megint visszazszorították. Mintha csak megmászhatatlan akadály lett volna számára a három centimes magasság. Ma megtört a jég. A lej Zürichben 301-el jegyezték és további áremelkedést várnak. E pillanatban még nem állapítható meg, hogy a lej értékmelkedését a határoknál az export számára történt megnyitása okozta-e, avagy az, hogy a kül föld is megismeri végre a lej igazi belső értékét.

A nap másik eseménye: az újabb nagy, koronapánik Magyarországon. A budapesti tőzsdén eszeveszett értékmelkedés tombolt. Készpénzt mindenki értékpapírokba igyekezett fektetni. Sok

Négy és félmillióra ítelt glogováci bank.

(A Lázár-féle valutacsempészség epikógusa.)

(Saját tudósítónktól) Lázár Gyula volt aradi főszolgabíró ki lenemillió vámcsempészsége ügyének fináléja néhány nappal ezelőtt játszódott le a bucurestii legfelsőbb semmitőszék előtt. Mint ismeretes Lázár Gyula 1920-ban ki lenemillió magyar lebélyezett koronát csempésztett át a határon, hogy itt pénzbevitel előtt lebélyegeztesse és ezáltal nagyobb összegben értékesítse. A hatóságoknak feljelentés alapján tudomásukra jutott a csempészség és a curticai határon tetten érték a főszolgabíró, aki autóján akarta a magymennviségii bankjegyet át csempészeni. A vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy a csempészségben több pénzintézet is érintve van. Lázár Gyula azonban szabadlábra helyezése után eltávozott Aradról. A törvényszék a Glogováci takarékpénztár bűnösnek találta a vámcsempészségben és 4,560.000 lej pénzbírságra ítélte. Fellebbezés folytán az ügy az ítélőtáblához, majd a semmitőszékhez került az ügy, de mindkét fórum jóváhagyta az ítéletet. A glogováci takarékpénztár jogi képviselője perújítást kért az ügyben, azonban az aradi törvényszék első fokon a perújítási kérelmet elutasította. Fellebbezésre a legfelsőbb semmitőszékhez került a kérelem, amely jóváhagyva az alsófokú bíróságok határozatát és ezzel az ítéletet végérvényesen jogra emelte.

százezres, sőt milliós emelkedések következtek be egyes értékeknek. A Magyar Hitel elérte az 1 millió 150 ezres rekordárfolyamot.

A magyar korona kurzusát Zürichben tartják s állandóan 200 fölé mozdul. Ebben Bécsben, a múltkorai budapesti letartóztatások óta senki sem vásárol magyar koronát. Beavatott helyen ennek a körülménynek tulajdonítják a magyar korona tesztő gyengülését. Aradon és Temesváron egyébként a magyar korona a mai napon az osztrák korona értékűvé vált. Egy lejért 400-410 magyar koronát adnak, szemben az osztrák valuta 365 koronájával. Vevő azonban még így se jelentkezett.

A budapesti Devizaközpont hivatalos kurzuslapján ma még nem nyilatkoznak meg az események. Annnyira azonban mégis akceptálta a helyzetet, hogy mártól fogva a hivatalos kurzushoz 52 százalékos felárat számít.

Aradi céghivatali hírek. Mercedes vegyipari vállalat Goldstein és társa cégből Aron Emil kilépett, de megengedte, hogy a céget továbbra is Mercedes néven vezessék. Gyártelep Dorobantilor 5. — Gerő és Radó Avram Jancsi (Szabadság) tér 21. szám alatt levő róvidáru üzletüket eladták Gerő Arminnak. — Banca Popolara Societate pe Actiuni Nadlaci (nagy lakói) pénzintézet, amelynek főtelepe a szegedi törvényszéken van bejegyezve, a kereskedelmi minisztériumtól engedélyt kapott, hogy a bankfiókokat 250.000 lej alaptőkével Aradon is bejegyezze. Igazgatóság tagok Gara István és Halasi Sámuel. Nagy Gyuris János, Pompszky János, Tábori István, Suhanszky János és István és Dovali Mihály.

Eladott aradi ingatlanok Kollarar Demeter és neje eladták a Str. Savu Raicu 108. számú házat 186 négyszögöl telekkel 70 ezer lejért Pálmai Józsefnek. — Szabó Mátyás és neje eladták a Str. Miron Costin 20-22. számú házat 300 ezer lejért Berta Szilveszternek. — Rugia Flórián eladta a Str. George Lahner ingatlanából 149 négyszögöl 64 ezer lejért Hovanyecz András és nejeinek. — Özv. Pollák Adolfné, Wertheim József és Reich Viktor eladták a Calea pecica fekvő ingatlanukat 150 ezer lejért Stankeol An-

drásnak. — Az Aradi-Csánádi Gazdasági Takarékpénztár eladta a Str. Horia 2. számú házat 1 millió 750 ezer lejért Adler Jakabnak. — Haász Adalbert és neje eladták a Str. Domna Balasa 93. számú házat 200 ezer lejért Perweiler Lőrinc és nejeinek. — Szabó Gyula és neje eladták a Calea Andrei Sarguna 163. számú házat 110 ezer lejért Fischer Mihálynak. — Zilahy Gábor Ferenc eladta a Str. Puscarilor 5a számú házat 70 ezer lejért Müller Ede és nejeinek. — Özv. Szentpétery Imréné eladta a Str. Minervei 7. számú házat 150 ezer lejért Pellegrini Józsefnek. — Kovács Pálné eladta a Calea Bihorului 26. számú házat 120 ezer lejért Kiss Ödön és nejeinek. — Czinnor Péter eladta a Strada Petru 6-ik számú házat 200 ezer lejért Wazula József és nejeinek. — Pellegrini József eladta a Str. Virginia Hotoran 12-19. számú házat 200 ezer lejért Bratloveanu János és nejeinek.

Kényszerjegyzési tárgyalás Aradon. Az aradi cégbíróság ma délelőtt tárgyalta Spitéler Rudolf aradi textilkereskedő kényszerjegyzési ügyét, akinek 821 ezer lej passzívával szemben csak 328.000 lej aktívája van. Spitéler 40 százalékot ajánlott fel hitelezőnek, akik a kényszerjegyzésért, egy prágai 240.000 ezer lejjes hitelező kivételével, aki csődöt kért Spitéler Rudolf ellen. A bíróság egy hét múlva hirdeti ki határozatát.

Valutapiac.

Aradi valutaárak. (Február 16.) Francia frank 8.75, svájci frank 34, dollár 193, dinár 2.55, szokol 5.80, lira 8.50, angol font 8.45, magyar korona 0.0025. Kifizetések: Budapest külföldi 200, belöldi 410, Bécs 363, Prága 5.64, Zürich 33.80, Milano 8.43, London 835, Páris 8.55, Newyork 194, Belgrád 2.51.

Temesvári valutaárak. (Február 16.) Newyork 195, dollár 195.25, London 840, angol font 825, Páris 8.80, francia frank 8.90, Milano 8.60, lira 8.25, Prága 5.70, szokol 5.40, Budapest belöldi 410, külföldi 200, magyar korona 390, Bécs 360, osztrák korona 350.

Zürichi nyitás. (Február 16.) Amsterdam 215, Newyork 575, London 2467, Páris 25.37.50, Milano 24.97.50, Prága 16.67.50, Budapest 0.0201, Belgrád 7.50, Bucuresti 0.0301, Bécs 0.0081.

Zürichi zárlat. (Február 16.) Amsterdam 215, Newyork 575, London 2467, Páris 25.30, Milano 24.95, Prága 16.70, Budapest 0.0201, Belgrád 7.55, Bucuresti 0.0301, Bécs 0.0081.

Bucurestii tőzsdézárlat. (Február 16.) Kifizetések: Páris 8.63, London 840, Newyork 196, Milano 8.60, Zürich 3425, Bécs 0.002825, Prága 5.70, Budapest 0.0080. Valuták: Napoleon 740, leva 1.35, török lira 1, angol font 840, francia frank 8.40, svájci frank 34.50, lira 8.50, drachma 3.80, dinár 2.25, dollár 192, lengyel marka 0.0020, osztrák korona 0.0028, magyar korona 0.0040, szokol 5.60.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Február 16.) Napoleon 113.000, Belgrád 425-453, Bucuresti 173-185, London 139400-149400, angol font 139700-149700, Milano 1410-1510, lira 1420-1520, Prága 942-1012.

Egy áll a lej?

1924. február 16-án 100 lejért adták: Nálunk:

2.92 svájci frankot,
10.25 francia frankot,
20.000 külföldi magyar koronát,
40.000 tényleges magyar koronát,
41.000 belöldi magyar koronát,
36.300 osztrák koronát.

Zürichben 3.01 frankot

Párisban 11.50.

Budapesten 13,900-18,500 K-t

Peidl londoni utazása

nem befolyásolja a magyar kölcsönt

(Bethlen István nyilatkozata.)

Budapestről táviratozzák: Gróf Bethlen István miniszterelnök a Magyar Távirati Iroda munkatársának a magyar kölcsön ügyéről a következőket mondotta:

— Csak a közönség fegyelmetlensége okozhatja, hogy a kölcsön nehézségeiről szóló hírek ter mékeny talajra találnak. A közönség az utóbbi időben minden kritika nélkül hajlandó minden állításnak felülni, amelyek hitvány terdenciával még a legutolsó pillanatot is arra használják fel, hogy a korona lerontásával önző anyagi érdekeiket elégíthessék ki. Minden ellenkező hírral szemben hivatalosan kell megállapítanom, hogy a kölcsön ügyében az aggodalom oktalanság és a jóvátételi bizottság döntését rövidesen, — hivatalos jelentés szerint, — az ügyre kedvezően fogja meghozni. Peidl utazása sem a kül, sem a belpolitikára befolyással nem lehet és így a kölcsönügy szempontjából sem jelentős.

Hotel Splendid

TIMISOARA

(Temesvár) Józsefváros,

8 percrenyire a főpályaudvartól, újonnan épült elsőrangú modern családi szálló átutazóknak. Mérsékelt árak. 715

LUBINSZKI TIBIVEL vasárnap utóljára **BOBBY** az Urániában**SIR A GYERMEKE?**

Miért nem használ

HÖFER-gyermekhintóport és**HÖFER**-gyermekkrém?Lloyd
2544
287

Az aranyárka országából.

(Óriási a drágaság. — Menekülő külföldiek. — Egy aradi nagykereskedő megfigyelését)

(Saját tudósítónktól.) Németországban az aranyárka bevezetése óta nagy mértékben fokozódott a drágaság s külföldiek már nem utaznak oda tömegesen. Bársony Andor aradi nagykereskedő most érkezett haza németországi útjáról és a következőkben tájékoztat bennünket az ottani viszonyokról:

— Az aranyárka bevezetése óta Németországban teljesen normálisak a viszonyok. A milliós és billiószámjegyek eltűntek, mindenki csak márkában és piennigben beszél. A milliós bankjegyeket ma csak kisegítő aprópénzül használják, amelyekből egy billió megfelel egy aranyárkának. Egy dollár kurzusa ma négy és kéthetted aranyárka. Egy árka ötven lejnek felel meg. A mi valutánkat véve alapul, ma óriási drágaság van Berlinben. Például 1 szállodai szoba körülbelül tizenhárom aranyárka, ami hatszáz lejnek felel meg, a vendéglőben egy menü körülbelül négy árka, egy mozkakavé a kávéházban egy és negyed árka, tehát 60 lej. Ezzel szemben a fizetések is magasak, úgy hogy egész nyugodtan állíthatom, hogy Németországban már majdnem a békeállapotok tértek vissza.

— A német gyárosok egyébként várják az orosz-német szerződés ratifikálását, amelynek következtében az árak még ötven százalékkal fognak emelkedni. Minden német gyáros július végéig fedezve van megrendelésekkel, amelyeket főleg a jó valutájú államok kereskedőitől kaptak.

— Sok külföldi van még Németországban?

— Nagyon kevés. Amióta ez a nagy drágaság van, a külföldi turisták a rosszabb valutájú országokba mennek, úgy, hogy a német fürdőhelyek már nem is számítanak ideán külföldi vendégekre.

— Látogattak a szórakozóhelyek?

— Tömvé vannak, de mint mondtam már, nem külföldiekkel, hanem németekkel. A kávéházakban délután hat óráig zene szól és mind tömvé vannak. Színház, mozi, kabaré, szóval minden szórakozó hely nagyszerűen megy. Egy mozijegy különben másfél árka.

— Milyen a divat?

— A lehető legegyszerűbb. Berlinben már hódolnak némileg a divatnak, de a kisebb helyeken, mint Drezdében, Lipszében voltaképpen nincs is divat se a nők, se a férfiak részéről.

— Még egy érdekes dolog. Kemnitzben voltam és láttam, hogy az egész világ kereskedői itt találkoznak. Beszélgettem többek között egy délamerikai, egy egyiptomi és egy fokföldi kereskedővel. A beszélgetés természetesen németül folyt. Az egyik német gyárossal érdekes párbeszédem esett. A számlámat magyar koronában fizettem és csodálkozott, hogy hogyan lehetnek ilyen nagy számjegyű bankói egy államnak. Mikor emlékeztettem, hogy náluk nemrég még magasabb bankjegyek voltak, nevetve felelt: — Az régen volt, már nem is emlékszünk rá. Mi most már visszatértünk a háború előtti időre.

— Szigorú a vámvizsgálat?

— Most már egyáltalán nem. Azelőtt híres volt a szigorúság a német határon, most szabad a kivitel. Csak vasra, fára, bőrre, rézre és szénre kell kiviteli engedély.

A német népek vasakarattal és munkássággal tehát sikerült a kaoszól kijutni. És előttünk áll a német gyáros önértékes kijelentése:

— Mi már visszatértünk a békeállapotra!

Vajon mikor mondhatjuk majd ezt mi is...? (m. r.)

Beszélgetés Károlyi Mihály kíséretével.

Az Amerikában gyűjtött dollárokról. — Héderváry Lehel és Zlinszky István képviselők nyilatkozata. — Friedrich nem hajlandó nyilatkozni.

Budapestről jelentük: A társadalom és a sajtó széles rétegeinek figyelmét lebilincselve tartja az eddig is érdekes és ezentúl még érdekesebbnek ígérkező esemény, hogy Károlyi Mihály grófot az „Amerikai Magyar Népszava” erélyesen felelősségre vonja és számonkéri tőle, hogy hová fordította azt a 60.000 dollárt is meghaladó pénzüsszeget, amelyet a lap segítségével és közreműködésével még 1914-ben gyűjtött. Az ügy annyira kényes és akkora port vert föl, hogy a Közlöny is nagy ekkben foglalkozott vele.

Ismeretes, hogy Károlyi Mihály grófot annakidején erre a propaganda útjára többek között Friedrich István későbbi miniszterelnök, Buza Barna, a Károlyi kormány földművelési minisztere, Barabás Béla, a delegáció volt elnöke, Héderváry Lehel, Zlinszky István, Ráth Endre képviselők is elkísérték.

Ezért felkerestük Károlyi néhány kísérőtársát, akik a dologról a következőkben voltak szívesek nyilatkozni:

Zlinszky István volt képviselő, aki jelenleg az Altruista Bank vezérigazgatója, a bank Nádor utcai palotájának dolgozószobájában fogadott és nem kevésbé lepdődött meg, amikor előállottam kéréssel.

— En — mondotta — Apponyi és Károlyi József grófok ösztökélésére kísérttem el Károlyi Mihályt. Annakidején felszólítottak bennünket néhányunkat, hogy ki volna hajlandó saját költségén az expedícióhoz csatlakozni. A dolog pénzügyi oldásáról azonban semmit sem tudok, mert engem az urak semmi ilyesfélebe nem avattak bele. Annyit tudok, hogy gyűjtés folyt, de hogy pontosan mennyi és még inkább, hogy mi lett azzal a pénzzel, vagy hová fordították arról sejtelnem sincs.

Felkerestem Héderváry Lehel volt képviselőt, aki jelenleg ügyvéd, Arona-uti lakásán. Lekötelező szívélyességgel szóról-szóra a következőket mondotta:

— Az ügynök tényleg én voltam a menedzser-je, ezért a többi ur vajmi keveset tud önnek mondani erről. A Károlyi-féle amerikai akciónak egy pénzalap megteremtése volt a célja, amelyet az amerikai magyarság adományából „Károlyi-alap” címen kezelte az amerikai magyar sajtó. A Károlyi akkori függetlenségi politikájának anyagiakban való segítésére adták össze az egybegyűlt pénzt az amerikai magyarság egyesületei és a magánosok. Minden befolyt összeg egy a Károlyi Mihály nevén levő és az Equitable Trust Companie banknál elhelyezett betétkönyvben lett letéve. Minden cent oda folyt be, abból másnak mint Károlyi Mihálynak pénzt felvenni nem volt joga. Az elszámolást közvetlen elutazásunk előtt az amerikai magyar sajtó hasábjain közzhírt tettük. Az összeg nagyságára ma már nem emlékszem; a Verhovay-egylet felajánlott, de be nem folyt összegével együtt nem hiszem, hogy több lett volna 40—45.000 dollárnál. Hogy ez az összeg mennyiben vétetett igénybe a Károlyi akciójára, nem tudom megmondani, hogy kinek mi utaltatott ki, az sem tartozik rám, de annyit állíthatok, hogy ezen összeget az amerikai magyarok kifejezetten a Károlyi diszpozíciója alá bocsátották. Hogy választási vagy sajtócélokra vagy egyebekre milyen összegek fordítottak, nem tudom, nem az én hatáskörömbe tartozott. Az én feladatomban az volt, hogy a helyi bizalmiakkal konstatálva a gyűjtéseket, azokat a Károlyi-féle számlán, a már említett intézetnél elhelyezzem.

Ez meg is történt. A nyilvános elszámolás után hajóra ültünk és én több, mint két évi francia fogság után hazajövén, nem szerettem arról tudomást, hogy az összegek mire fordítottak, de ezeknek hova fordítására úgy se lett volna semmi ingerenciám. Szilágyi Endre yonkasi református pap barátomtól, aki itt járt Európában, hallottam, hogy a pénz egy tekintélyes részét az amerikai magyarok az amerikai hatóságok útján lefoglaltatták és ezen összeget a Szilágyi Endre elnökelete alatt alakult Amerikai Magyar Hadifogolyságító Akció céljaira felhasználták.

Ezután a Wenckheim-palotában székelt. Török—Magyar Kereskedelmi R.-T. elsőemeleti iroda helyiségeiben felkerestem Friedrich István volt miniszterelnököt, aki egyenesen kijelentette, hogy nem óhajt nyilatkozni. Hogy miért nem, azt természetesen nem kérdezhettem meg tőle, mert ha nem hajlandó nyilatkozni, akkor bizonyára nem hajlandó azt sem megmon-

dani, hogy miért nem nyilatkozik. Mindenesetre kötelességemnek tartom erről is beszámolni.

Végül Buza Barna volt földművelésügyi minisztert volt szándékomban megkérni nyilatkozat-tételeire, akiről azonban úgy értesültem, hogy nem tartózkodik jelenleg Budapesten. Legelőirányosabb volna természetesen magát Károlyit megkérdezni az amerikai pénzekről, de ő gyűjtésben sem fejtett ki nagyobb buzgalmat, mint most a halgatásban, amióta illetékes oldaláról kellemetlen kérdésekkel ostromolják.

Buda László.

A magyar borpiac.

(Nincsen eladó bor. — További áremelkedést várják.)

Budapestről jelentük: Nem lehet a bort eladni, ez volt a múlt esztendőben az érdekeltség szűttében hangzottatott panasza és ma azt halljuk, hogy jó minőségű bor egyáltalán nincsen eladó a piacon. Miért? A magyar árszint egyszerű. Mivel az árak aranykoronában kifejezve öt-hét óta legalább a kétszeresre emelkedtek, senki eladni nem hajlandó, mert további áremelkedést vár. Az árak a világpiacra szállítva 13 százalékon felül a magyar bort 5500—5800 koronáért lehet elhelyezni. Fuvarköltség, munkó, tartálykocsi díja és egyéb üzleti költség 1000 osztrák koronát tesz ki, marad tehát tisztán 4500—4800 osztrák korona. Erőmege az exportörnek 2500 magyar koronáért a termelőhelyen, szigorú fizetési feltételekkel vásárolni? Az osztrák vevők a legjobb esetben 30 napos fizetési terminust kötnek ki, de gyakran 3 hónapi elfogadványt adnak. A magyar termelő pedig, ha azt kérdezik, hogy mikor fizetendő a vételár, rendszerint azt válaszolja: tegnap.

Az elmúlt évben, amikor a nevéstégesen olcsó árak mellett a termelőknek érdemes lett volna a borral spekulálni: mindenki szabadulni akart a bortól, ma, amikor hatalmasan kiugrott, senki eladni nem akar. És csaknem mindenki ennek a tömegszuggesztiónak a hatása alatt áll. Le kell azonban szögezünk, hogy a számottevő nagy cégek rendkívül tartózkodó magatartást tanúsítanak. Komoly exportörök a belvárosi árak stagnációját biztosra veszik, főleg a tulhajtott áru exportképes borokban. Nagyobb árszökkenés nem igen fog beállani, de az is veszteségnek számít, ha az árakban esetleg hónapokig inkább lemorzsolódás, mint szilárdulás fog bekövetkezni. Vevőként egyedül Ausztria szerepel, egyéb külföld már az árak után sem érdeklődik, mivel elterjedt a nemzetközi borpiac, hogy a magyar piac a legurágabb.

Árak: Szegedvidéken 11% borok 1500, 13% borok 2500, vilányi vörös bor 12% 2000, jászberényi 1500—2000 korona. Eladók azonban 13%-os borokban egyelőre nem igen jelentkeznek. E. J.

LEGUJABB.

Rövidesen megkezdődik a görög népszavazás

Athénből jelentik: A royalisták bejegyezték a kormány által ajánlott népszavazásba, azzal a feltétellel ha ezt a kívánt biztosítékokkal összekötik.

Nem engedik feltárni Tutankamen sírját.

Kairóból jelentik: A rendőrség ma tudomására hozta Carternek a híres egyiptológusnak, aki jelenleg Tutankamen sírjánál végez tudományos kutatásokat, hogy az egyiptomi kormány rendeletet

Szerkesztői üzenet.

Tavaszi. Az ön története meghatározó. Szülői bejegyzés nélkül ment férjhez az urához. Kétségbeesetten, forrón szerették egymást. Egyidősök. Ön ma már 20 éves, a férje is. Öt éve boldog házasságok, kislányuk van. A férje imádta Önt is, a gyermekét is. És most elhidegült. Ön utánajárt, mi az oka ennek az elhidegülésnek. Megtudta, hogy férje egy gyönyörű 19 éves leányba szerelmes, a leány is szereti őt. Aztán férje maga is bevallotta ezt és kérte Önt, váljanak el. Feleségül akarja venni azt a fiatal leányt. Ön nem egyezett bele nyomban a válásba s férje azóta egyetlen éjszakát sem tölt otthon, reggelig mulat cigánnyal. Ön félőriúten a kétségbeeséstől kérdezi, mit tegyen? Fenyegetse meg a leányt vagy az urát? Elváljon? Apa nélkül maradjon a gyermeke? Vagy próbálja ravaszul, furianggal visszahódítani? Csupa tragikusán nehéz kérdés. Kérjük, mérlegelje pontosan a helyzetet. Ismeri annyira a férjét, hogy meglátassa: új szerelme nem-e egy fellobbanó szálmaláng, hanem igenis komoly és nagy szerelem. És hogyha az — akkor, nos akkor, mi őszintén azt tanácsoljuk, váljon el. Így, ahogy ma áll a helyzet, Ön máris boldogtalan. Ha nem válik el, boldogtalaná teszi a férjét is, házasságuk pokollá válik és ez a szeretetlen és gyűlölködő együttélés képzelje el, milyen hatással lesz növekvő gyermeke lelkére és egész életére. Mert ha Ön nem akar válni, törvényesen a férje sohasem veheti el azt a leányt feleségül. Ön függetlenül is meg tud élni a gyermekével, mert anyagi helyzete ezt megengedi. Gyermeke apa nélkül marad, de vajon egy szeretetlen apánál nem-e többet ér az Ön apai szeretete is pótló anyai szeretete? Ön ma is imádja az urát és önmaga szerelméhez. Ön akkor lesz méltó, ha le tud róla mondani, ha még egyszer boldoggá tudja őt tenni, bár egy másik nő által is. Az Ön fájdalma és szerelme, amelyet az erőltetett együttélés csak újra és újra felsebezne, így még, egyedül, gyermekével, lecsillapodhat és elmúlhat. S még mindig marad egy reménye: a szerelmek, ime, nem örökéletűek, egy másik öt év múlva férje új szerelme is elmúlhat s talán Önök még megértően találkozhatnak. Mindehhez természetesen nagy lelkierő kell, annak az igaz szerelemnek ereje, amely nemcsak beteljesülni tud, hanem lemondani is.

Petronius. Írása komoly és értékes. Tárcának nem használhatjuk, mert túl rövid. Szépirodalmi lapban helyezze el, szívesen vessük. S. S., Arad. A gázgyár követezése jogos. Az új uccák nyitását a belügyminiszter engedélyezte. B. V. Siria. Versei naivak, de nem minden mélység nél-

adott ki, amely szerint a sírba sem ki sem bocsátható be. Így egyelőre bezártul a faraó kriptája mindenki előtt, miután már több halálos eset állítólagos okozója volt.

kül valók. Ajánljuk, hogy tanuljon és olvasson sokat. — L. H., Timisoara. Cimeket nem ajánlhatunk. — Méhész. Kérdésére kivételesen levélben válaszolunk. — Tudósító. Tudósításait mindig szívesen vesszük. A tüzről szóló levelét nem kaptuk meg. — Olvasó, Timisoara. Kérvényét jogtalanul utasították el, ha mindeu okmányokkal fel volt szerelve. Személyesen interveniáljon, ha ez eredménytelen, forduljon ügyvédhez. — Érdeklődő. Illetőség megszerzéséhez a következő okmányok szükségessége román nyelven írva: kérvény, születési anyakönyvi kivonat a családfő és családtagok részére, amennyiben a kérvényező óhajta, hogy a családtagjai is fellejjenek véve, házassági kivonat, személyazonossági bizonyítvány a siguranca láttamozásával, adóbizonyítvány, erkölcsi bizonyítvány, igazolvány a népesedési hivataltól, hogy mióta lakik a városban, igazolvány attól a községtől, ahol ezelőtt lakott. Az így felszerelt kérvénnyel jelenjen meg az első körületi előljárásnál, ahol jegyzőkönyv felvétele után a kérvényt továbbítják az illetékes helyre. — Többeknek. Kérdésükre a jövő héten válaszolunk.

SAKK.

Rovatvezető: Dr. Janny Géza.

36. Szabálytalan játszma.

Játszották Mährisch-Ostriban, 1923-ban.

Világos: Réti R. Sötét: Dr. Lasker E.

1. Hg1—f3, d7—d5 2. d4, Hf6 3. c4, c6 4. Hc3, dxc 5. e3, b5 6. a4, b4 7. Ha2, e6 8. Fxc, Fe7 9. 0—0, 0—0 10. Ve2, Hd7 11. b3, a5 12. Fb2, c5 13. Bd1, Vb6 14. Hc1, Fa6 15. dxc, Hxc 16. He5, Fxc 17. Hxf, Va6 18. Fd4, Bfc8 19. Fxc5, Fxf 20. Vf3, Fe7 21. Hd3, Hd5 22. He5, Ff6 23. e4, Hc3 24. Bd6, Vb7 25. Be1, Fxe5 26. Hxe5, Vc7 27. Hc4, e5! 28. Vf5, He2+! 29. Kf1? (Kh1-nek kellett volna törénnie), Hd4 30. Vxe5, Hxb3 31. Hb6, Hd2+! 32. Kg1, Hc4 33. Hxc4, Vxc4 34. Vf5, Bab8 35. e5, b3 36. e6, fxe 37. Bxe, Bf8 38. Ve5, Vc2 39. f4, b2 40. Be7, Vg6 41. f5, Vf6 42. Vd5+, Kh8 43. Bb7, Vc3 Világos feladja.

Megfejtés. A 15. feladvány megfejtése:

1. Bh8, Fb6 2. Fxc2, bxf, 3. Vg8 matt.

1. ..., Ff8 2. Bxf8, Vxv 3. Bxa8 matt.

1. ..., Fxh8 2. Fxc2, Vxv 3. Fb1 matt.

Aradi mozhírek.

Boby, vagy Sering Gerty rejtélye a címe annak a megindítóan szép és izgalmas filmdrámának, melynek egyik vezetés szerepét Lubinszky Tibor, az erdélyi városok nemrégben ünnepeit gyermekszínésze játsza. A nagyszerű film bonyolult cselekményének az első része egy színpadon történik, ahonnan Bobby értékes partnere, az anyagi megszemélyesítő Gerty, rejtélyes körülmények között eltűnik. Minden kutatás hasztalan, a rendőrség sem tud a leány nyomára akadni, míg hosszas kalandok és izgalmas jelenetek után Bobby dr. Morton villájában találja meg szerető partnerét. A film még vasárnap kerül utoljára vetítésre az Urániában.

Vasárnap és hétfőn Emberek, bestiák címen megrendítő drámai filmet vetít az Apolló mozgószínház. A Sierra Nevada egyik vadregényes völgyében történik az izgalmas cselekmény, amelynek főhőse Muran, a fiatal amerikai természettudós, aki egy fiatal farkas kölyköt fogott és megszelidíti. A állat minden utjában elkíséri a természettudóst s amikor Muran egyik elensége életére tör, a ragaszkodó, megszelidült állat menti meg. Csoda szép jelenetek következnek, amikor az emberbestiákkal szemben az állati érzések didalmaskodnak.

KIRÁLYNŐ KEGYENCE

Film. 202

Bemutatója hétfőn az URANIÁBAN.

A kiadóhivatal üzenete.

„Házasság 1924-ben“ cím alatt megjelent hozzászólások „Mérnök“ aláírású közlemény küldőjének két levél érkezett az Aradi Közlöny kiadója.

A szerkesztésért ideiglenesen: **KOCSY JENŐ** felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Üzletáthelyezés.

Van szreencsem a n. é. hölgyek szíves tudomására hozni, hogy

női divat salonomat

Arad, Str. Baritia (Rákóczi) 22/24 alól Str. Nicu Filipescu (Flórián) 18/20. alá helyeztem át. 1048

Készíték mindennemű női angol és francia ruhákat szolid árák mellett. Tisztelettel

Horváth Balázs, női szabó Arad.

Károlyi Mihály emlékiratai 1041
Lej 250-ért. Hirtlapirodában Str. Romanului Zrinyi-u. 2.

Minden élők értesítés helyett!

Megtört szívvel jelentjük imádatot fenkölt lelkületű édes anyánk

Dr. Pollák Mórnó

szül. Fischer Anna

Ujarad néhai orvosa özvegyének, életének 78-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát.

Temetés vasárnap 11 órákor lesz a Str. Máráspesti 2. számú gyászházból (Kossuth-u. és Bathiányi-u. sarok.)

Arad, 1924. február 15.

Özv. Rosenberg Arnoldné szül. Pollák Olga, Seidner Simonné szül. Pollák Ella gyermekei Seidner Simon veje. Lenyel Bélané szül. Seidner Annuska, Seidner Pirike unokái, Lenyel Gabika dédunokája. 1032

Tavaszi árjegyzék! RENAISSANCE

divatruház. A R A D.
Str. Bratianu 2. ☺ Weitzer János-u. 2. Minorita-palota.
140. cm. Női kabát-kelme tavaszi ... L. 285.—
Angol Covercots kelme L. 340, 495, 525, 650.—
Angol Bärberi szövet L. 525.—
Tiszta gyapjú női ruhasz. L. 148.—
150. cm. Spric. ang. kelme L. 390.—
150. cm. Férfi felöltő szövet doubl... L. 360.—, 490.—
Angol férfi divatszövet L. 350.—
Gyönyörű mintás béles L. 78, 88.—
Selyem crep marocain minden színben L. 198, 250, 330.—
Cérna georgette szinek. L. 178.—
Kettyes matt függönyre L. 49.—
Cérna grenadin színben L. 79.—
Vásznak, harisnyak, crep de chensk, turtoraszövetek, csipkefüggönyök, stb. stb. Legelőcsőbb beszerzési forrás! 11354

A Katonai Strandfürdő

Igazgatósága 1924. évi fűrdőidényre, Aradon, a Strada Romanului (Zrinyi-u.) 1. sz. I. em. alatt naponta 2 órától 4 óráig megezd!

bérleti előjegyzéseit.

A régi bérlők kabinjal március hó 1-ig fentartatnak. 1039

Alkalmi vétel!

Emeletes bérház elfoglalható lakással 400 ezer lej. :: Belvárosban nagy bérház elfoglalható parkettás modern lakással 800 ezer lej. :: Villaszarti ház azonnal elfoglalható modern lakással. Továbbá kisebb-nagyobb bérházak, magánházak, gazdálkodásra, gyár és iparvállalatnak megfelelő, eladó

Muntean és Flora

ingatlanforgalmi iroda Arad, 1045
Bolv. Reg. Maria (Andrássy-tér) 12/21.

Emberék és bestiák. Főszerepben egy farkaskutyával, még vasárnap és hétfőn az Apollóban.

Cassa de Pastrare Societate pe Actii din Aradul-Nou. — Ujaradi Takarékpénztár Részvénytársaság.

CONVOCARE
Cassa de Pastrare Societate pe
Actii din Aradul-Nou

isi va tine a

54-a adunare generala,
la 24. Februarie a. e. ora 1/2 in localul propriu.

OBIECTE:

1. Designarea lor 2 membrii pentru verificarea procesului verbal si un secretar pentru conducerea procesului verbal.
2. Raportul directiunii si al comitetului de supraveghiere al societatii pe anul 1923. Propunere referitoare despre impartirea profitului si eliberare absolutului directiunii si comitetului de supraveghiere.
3. Modificarea §§-lor 3, 8, 12, 16, 19, 28, 39, 47, 51, 58, 62, 67 din statute.
4. Alegerea unui membru al consiliului directiunii.
5. Plenipotentierea directiunii pentru a putea intreprinde si rezolvi definitiv in competinta sa proprie, toate modificarile deciziunilor cerute de legislatura comerciala.
6. Eventuale propuneri.

Acei actionari cari doresc a participa la adunarea generala, sunt rugati conform statutelor, ca pana la 23. Februarie a. e. d. a la 12 ora, sa depuna actiile si declaratiile interinale scrise pe numele lor, la cassa institutului.

Aradul-Nou 20. Ianuarie 1924.

Directiunea.

659

Activa. — Vagyon. Bilant la 31. decembrie 1923. — Merleg-számia 1923. december hó 31. Pasiva. — Teher.

Cassa in numarar — Pénztárhelyesítés	156.870	Capital societar — Részvénytőke	600.000
Cambii — Váltótárca	2.014.687	Fonduri de reserva — Tartalékalapok	476.677 89
Imprumuturi hipotecare — Jelzálogkölcsönök	1.111.947	Fondul de pensiuine — Nyugdíjalap	56.185
Debitori in cont-curent — Folyósámlai adósságok	5.952.680 44	Depuneri — Betétek	10.164.482 79
Efecte — Értékpapírok	1.566.100	Depozite — Letétek	29.845
Efecte fond. de pens. a funcionarilor — Nyugdíjalap értékpapírjai	17.547	Interese transitorii cambiale — Előre felvett váltókamatok	20.180
Depuneri la alte institute — Betétek más intézeteknél	757.639 65	Dividende nerdiciate — Fel nem vett osztalék	4.618 75
Edificiul institutului — Intézeti ház	25.000	Saldul-profitului: — Nyereséggyenleg:	
Inventar — Letár	500	Transp. provit. din 1922. —	
Interese restante după prematurile hipotecare — Hátralékos jelzálogkamatok	13.080	1922. évi áthozat Lei 29.000.—	
		Profitul din anul 1923. —	
		1923. évi nyereség Lei 241.670.66	263.670 66
	11.616.460 09		11.616.460 09

Aradul nou la 31. decembrie 1923. — Ujarad, 1923. december hó 31.

Czeyda-Pommersheim, m. p. Netter, m. p. Philipp, m. p. Theis, m. p. Lambert, m. p.
secretar — titkár. director — igazgató. director — igazgató. director — igazgató. contabil — könyvelő.

Consiliul directiional: — Az igazgatótanács:

Berthe, m. p. Hartmann, m. p. Hartmann A., m. p. Hartmann L., m. p. Klug B., m. p. Klug F., m. p. Krebs, m. p. Morschi, m. p.
Schork, m. p. Teichert, m. p. Zireher, m. p.

Onorata Adunare Generala!

Raportam O. Adunari Generale, ca am examinat cu atentie conducerea Cassii de pastrare soc. pe actii din Aradul-Nou, ca am revidiat „Bilantul si contul perdoilor si a profitului” pe cari le-am aflat in deplina consonanta cu contabilitatea institutului.

Pe baza acestora consintim cu propunerea directiunii referitoare la impartirea profitului curat de 263.670 Lei, 66 bani si la impartirea dividendei de 22 Lei pe anul 1923.

Propunem O. Adunari Generale si cerem absolutul pe anul din chestiune pentru directiuni si pentru noi.

Aradul-Nou, 28. Ianuarie 1924.

Comitetul de supraveghiere.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő-bizottság:

Margittai Károly, m. p. Mayor K. János, m. p. Welsz Adolf, m. p. 659
prezident — elnök.
Sava Tr. Seculin, m. p.

Tisztelt Közgyűlés!

Bejelentjük a t. Közgyűlésnek, hogy az Ujaradi Takarékpénztár Részvénytársaság ügyvezetését ügyvelemmel ellenőriztük, az 1923. évi Merleg-számlát, a Veszteség-és nyereség-számlát megvizsgáltuk s azokat helyesnek és a könyvekkel mindenben megegyezőnek találtuk.

Hozzájárulunk az igazgatóságnak a 263.670 Lei 66 bani tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatához s ama indítványához, hogy az osztalék az 1923. évről 22 Leiban állapíttassék meg.

Indítványozzuk a t. Közgyűlésnek, hogy az igazgatóságnak a lefolyt üzleti évről a felmentvény megadásáért és ugyan-ezt a salát részünkre is kérjük.

Ujarad, 1924. január hó 28.

A felügyelő-bizottság.

LEGFINOMABB CSEMEGE A

HALKONZERV.
Kapható minden hús- és csemegé-kereskedésben. 813

Ujságmakulatura

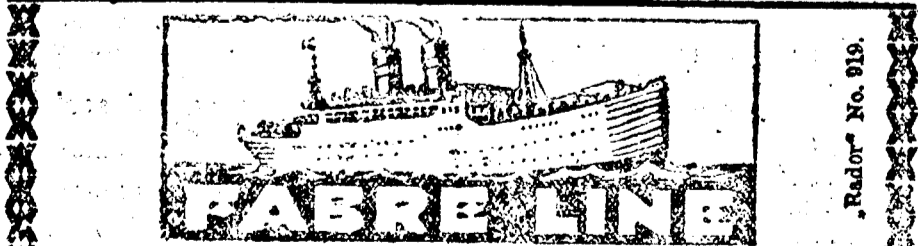
6 kgr.-os csomagokban

kapható a kiadóhivatalban

Jancovici György, Arad, Strada Eminescu No. 4.

Az összes áruk mélyen leszállított árakban lesznek árusítva. 982

Butorokat részletre kedvező fizetési feltételek mellett **Garai Károly** butor raktárából. ARADON, Calea Banatului (Asztalos Sándor-u.) 5/12

Francia-Hajózási Társaság. — Direkt vonatok átezállás nélkül.
CONSTANTA direkt NEWYORK. CONSTANTA—JAFFA—MARSEILLE.
CONSTANTA—CANADA. CONSTANTA—DEL-AMERIKA

Felvilágosításokért és jegyek iránt lehet érdeklődni: 77

„SARNIA” Passajul Comedia, BUKAREST és „Reclama”, Cluj.

D.M. Ganz Frida

vizsgázott fogász 726

fogászati rendelője,

ARAD, Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 7.

Ingyen lakás és üzlethelyiség.

Belvárosban rossz karban levő üzlethelyiség (esetleg műhely) lakással, renoválásért 4, esetleg 5 évi szerződést a tulajdonos. Bővebbet „Victoria” irodában, Arad, Piața Avram Iancu 16. 1027

En Csillag Anna

185 cm. hosszú óriási Loreley hajamat az általam feltalált kenőcs és szappan 14 havi használata után kaptam. Ez az egyedüli szer hajhullás ellen és annak növelését előmozdítja, a fejbőrt erősíti. Férfiaknál előmozdítja a teljes, erőteljes szakáinvést és rövid használat után úgy a haj, mint a szakáll természetesen fényes és sűrűsödött lesz és megkímél a legvégsőbb korig idősebb korai megőrzéstől. Egy tégely kenőcs Lei 50.— Egy darab szappan Lei 35.—

Kapható minden gyógyszeriarában és drogeriában vagy az összeg előzetes beküldése mellett a romániai fővárosokból:

Gracia Kozmetikai Laboratorium

ARAD. 13775

Az élekedő világ

Gyönyörű magánház,

magas földszintes 3 szoba, konyha, éléskamara, zárt folyosó, villanyvilágítás, pince, magtár, mely istállóknak is átalakítható. dísznői, majorsági udvar, 2 nagy telek, gyümölcsös és veteményes kerttel Aradon, Str. Doamna Balaza (Purgly Lajos-utca) 103—105 elköltözés miatt sürgősen eladó. Bővebbet „Victoria” irodában, Arad, Piața Avram Iancu 16. 1029

GOERZ

kamrák, objektívek, filmpakk — tekercsfilm lemezek — látcsövek.
Képes árjegyzéket ingyen küld:

L. B. Gibson vezérképviselő

Euourești, Str. Sevastopoli 13. 7222 „Rador” 840

Apró hirdetések

Uzletek.

RAKTÁRNAK, műhelynek alkalmas tégas pincehelyiség kiadó. Arad, Strada Alexandru Gavra (Csernovics Péter-u.) 18. szám alatt. Bővebbet: Victoria takarékpénztárnál. 1006

HÁROM pince kiadó főpostával szemben. Értekezni Arad, Strada Consistorului 29. 1016

Különféle.

TÁRSULNÉK elsőrendű nőszabóságban a varrásban teljes jártassággal bíró nővel. Lakással, tölvevel rendelkezem. Zárt ajánlatokat „Elsőrendű” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 1036

TÁRS KERESTETIK kölcsönös vevő-társuláshoz 20.000 lej készpénzzel. Bővebbet „Victoria” irodában Arad, Piata Avram Iancu 16. 1016

KÖLCSÖN adók 1200 dollárt olcsón, betáblázásra. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1048

FELIBE ADOM kis hold kertemet, csak 16 munkások vétetnek figyelembe. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1053

PIANINÓT havi 200 lej díjazásért bérelnék. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1054

HASZNÁLT ÓDOM megvételre keresetlek. Bővebbet a Kiadóban. 10017

Aradon levő elsőrangú divattulajdonos részére keresek feltétlenül lenni megbízható fiatal segédet,

aki a kiszolgálásban ügyes és a kizárólagos értelemmel rendelkező. Ajánlatokat a KELET hírlap-irodába, ARAD „Divattulajdonos” jellegre kérek. 10017

ELADÁSI HIRDETÉSENY.

A nagyváradi I. sz. püspökség zárt írásbeli ajánlatok útján eladóvá tette volt béli uradalmában található összes lak- és melléképületeit a hozzátartozó belsőiségekkel és pedz:

- Belia községben:**
 - 57/a házszámú 9 szobás tiszt lakást nagy magtárral 2 k. h. 1178 □-l kerttel.
 - 158. házszámú 5 szobás tiszt lakást 1 k. h. 652 □-l kerttel.
 - 22. házszámú 4 szobás tiszt lakást 1299 □-l kerttel.
 - 57/c házszámú 2 szobás cseléd lakást 652 □-l kerttel.
 - „Kispusztán” 8 cseléd lakás 2 istálló 5 k. h. 852 □-l belsőiséggel.
- Tagodeu községben:**
 - 2. házszámú 1 cseléd lakás 1 k. h. 214 □-l belsőiséggel.
- Agris községben:**
 - Erdőtszti 5 szobás lakás 2 k. h. 644 □-l kerttel.
- Kumanesti községben:**
 - Erdősi 3 szobás lakás 551 □-l kerttel.
 - Bérház 3 szobás lakás 600 □-l kerttel.
- Karánd községben:**
 - Erdősi 2 szobás lakás 1600 □-l kerttel.

Ajánlatok folyó hó 27-ig a vevő szándékolt épület pontos megjelölésével és a megajánlott árának feltüntetésével „Püspökség béli erdőgazdálkodás” címére nyújtandók be. Ugyan ekkor Béli községben az erdőgazdálkodás irodájában délelőtt 11 órakor a beérkezett ajánlatok a püspökségi Józsefkormányzó ur által fogtak felbontatni és a további tárgyalások megtartatni. Püspökségi Józsefkormányzó ur a beérkezett ajánlatok közül — tekintet nélkül a beajánlott összegek nagyságára — a szabad választás, illetve visszavetés jogát fenntartja magának. 1034

Püspökségi béli erdőgazdálkodás.

Cassa Economică Cercuiala de Pastrare Societate pe Actiuni din Pecica.

Convocare.

Acționarii ai institutului de credit și economie a Cassa Economică Cercuiala de Pastrare Societate pe Actiuni din Pecica prin aceasta sã invită la

XVII-e adunarea generale ordinare

care sã va ținea în Pecica-Maghiara la 24 Februarie 1924 Duminica la 10 oare în m. în localul institutului.

Obiecte:

1. Alegerea 2 membri pentru verificare și 1 membru pentru autentificare procesul verbal.
2. Raportul direcțiunii al comitetului de supraveghere examinarea raportului anual, stabilirea bilanțului decidera asupra împărțirii veniturii curat, a da absolutoriuul atat direcțiunii cât și la comitetul de supraveghere.
3. Propunerea direcțiunii despre urcarea capitalul societății dela 400.000 Lei la 1.000.000 Lei.
4. Modificarea statutelor eventual anulare celor vechi și a statutori noua Statute.
5. Propuneri eventuale în sensul statutelor.

Pecicamaghiara la 27 Ianuarie 1924.

Directiunea.

Activa. — Vagyon. **Contul-bilanț la 31. Decembrie 1923. — Merleg-számia 1923. december 31.** Pasiva. — Teher

Cassa în numărăr — Készpénz	205,788	Capital societar — Alaptőke	400,000
Cambii — Váltó kölcsönök	1,544,487 50	Fond general de rezervă — Rendes tartalék alap	90,134 50
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök	90,745	Fond special de rezervă — Külön tartalék alap	10,000
Imprumuturi în Cont-curent — Folyószámla kölcsönök	430,089	Depuneri spre fructificare pe libele — Betét könyvecskékre	1,861,581 98
Capital elocac la alte institute — Más pénzintézeteknél elhelyezett tőkék ...	83,360 02	Dividendă neridicată — Feinem vett osztalék	2,608
Efecte proprii după descriere — Saját értékpapírok leírás után	150,600	Depozite de casă — Pénztári letételek	16,920
Realități proprii — Ingatlanok	15,000	Interesa transitoare anticipate — Előre felvett kamatok	28,090
Diverse contur debitoare — Atmoneti követelések	22,921	Dare intereselor ne solvit — Be nem fizetett adó	2,964 17
		Profit transpus din anul trecut — Mult évi nyereség áthozat	3,515 43
		Profit curat — Tiszta nyereség	128,167 44
	2,543,996 52		131,682 87
			2,543,996 52

Károcsy István, m. p. casier. — pénztárnok.

Pecicamaghiara (Magyarpécska) 1923. december 31.

Leitner István, m. p. contabil. — könyvelő.

Directiunea: — Igazgatóság:

- Fazekas László, m. p. președintele. — elnök.
- Gál Pál, m. p. Katosz Mihály, m. p. Kozsz Lajos, m. p. Kurucz Sándor, m. p. Mészáros László, m. p. Sószer Csaba, m. p. Vereș Lulu, m. p.

Comitetul de supraveghere: — Felügyelő bizottság:

Acastă „Bilanț” l'am asemnat cu cârțile principale și secundare și intru toate l'am aflat corect și îndeplină ordine. Jelen „Merleg” számia a 23 és mellék könyvekkel összehasonlítottuk és teljesen helyesnek és rendben levőnek találtuk Pecicamaghiara (Magyarpécska) 1923. december 31-én. Dr. Diatris Barba, președintele. — elnök. Dr. Károcsy István, m. p. Laosz Endre, m. p. Mang József, m. p. Vrán István, m. p.

Figyelem! Férfi-, fin- és gyermek-ruha eladás! Figyelem!

JOSIF MUZSAY JÓZSEF cég

Arad, a Városi Színházzal szemben 691

eladását 2. február hó 20-ig mélyen lezártított árak mellett a következőképen eszközli:

Fin és gyermekruhák, felöltők 10% engedménnyel,
Férfi öltönyök és felöltők 15% engedménnyel,
Téli kabátok, bőrkabátok, 1921 mikádók, szőrmés bekecsék 20% engedménnyel,

A kiváló minőségű hófehér darabos

BERZOVAI LALASINCI

MÉSZ

kizárólagos és nagybani elárusító:

BOROS & CZUCKER fatereskedők, ARAD 947

Tel. 952. Sürgönycim: Borosfa.

Kifutó fiú felvétetik.

Cim az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában

Pecikai Járasi Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság.

Meghívó.

A Pecikai Járasi Gazdasági Takarékpénztár Rt. 1924. évi február hó 24-én, vasárnap d. e. 10 órakor tartja

XVII-ik rendes közgyűlését

Magyarpécskán az intézet helyiségében, melyre a tisztelt részvényesek ezennel megívathat.

Tárgyszorossat:

1. Jegyzőkönyv hiteltelítéste 2 tag, vezetőséte 1 tag vizsgálata.
2. Az igazgatóság, felügyelő-bizottság jelentése, a zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása iránti határozat hozatal. Az igazgatóság és felügyelő bizottságak a felmentvény megadása.
3. Az igazgatóság indítványa az alaptőkének 400.000 Leiről 1.000.000 Leire való felmentése tárgyában.
4. Az alapszabályok módosítása, esetleg új alapszabályok felkeltetése.
5. Alapszabályszerű indítványok.

Pecicamaghiara (Magyarpécska) 1924. január 27.

Az igazgatóság.

Pecicamaghiara (Magyarpécska) 1923. december 31.

Lipován (Temesmegye)

azonnal elfoglalható hatszobás gyönyörű parkirozott kastély melléképületekkel, kő és tehénistállóval, sertéshizlaldával, pálinkafőzdével, pincefelszereléssel, 10 holdas szőlővel, 10 holdas szilvással, 4 holdas szántóval, 1 1/2 holdas gyümölcsös, 3 1/2 holdas beltelkes kerttel, gazdasági eszközökkel és élővölgyben eladó. Bővebbet a kizárólagos megbízottnál: WALLINGER-IRÓDÁBAN Aradon, Str. Unrei (Fábian G., ucca) 13. 15.012

TRANSATLANTIQUE FRENCH LINE

HAVRE — NEW-YORK

Gyorspostajaratok

KANADA — ZUBA — MEXIKO — NEW-ORLEANS — HAITI — ANTILLAK — ÉSZAKAFRIKA felé.

Felvilágosításokat nyújt:

Soc. „SARNIA”

Pasagiul Comedia, BUCUREȘTI és „RECLAMA” Cij.

„Rador” No. 930. 457

